DECERPTA
EX
LATINA CASTELLIONIS
Novi Fœderis Versione:
SIVE,
Puerile Diei Dominici Exercitium.

Opera Gulielmi Willymott, A. M.
Et Coll. Regal. Cantab. Socii.

Prostant apud unum Robertum Fary,
in Ponte Londinensi *Druggist.*
Londini: 1706.

BRITISH MUSEUM
30
72

Decerpta ex Latina Caſtellionis novi Fœderis Verſione.

Dominicus primus Adventus.
Evangelium S. Mat. 21. 1.

POſtquam Hieroſolymis propinquarunt,& Bethphage ad olivarum montem venerunt, miſit Jeſus duos diſcipulos,

2 Dicens eis: Ite in vicum qui contra vos eſt, & protinus invenietis aſinam ligatam, & pullum cum ea: ſolvitote, & mihi adducitote.

3 Quòd ſi quis vobis aliquid dixerit, dicetis, Dominum eis egere, & ſtatim dimittet eos.

4 Hoc autem totum factum eſt, ut id accideret quod à vate dictum fuerat his verbis.

5 Dicite puellæ Sioni: Ecce rex tuus tibi venit manſuetus, inſidens aſinæ, & aſello jumenti pullo.

6 Igitur profecti diſcipuli, fecerunt ſicut mandaverat eis Jeſus,

7 Aſinamque & pullum adduxeruut, & eis veſtimenta ſua impoſuerunt, & eum ſuper ea collocarunt.

8 Maxima autem hominum multitudo ſuis veſtimentis viam conſternere: alii abſciſſos ex arboribus ramos per viam ſternere.

9 Vulgus autem partim præcedens, partim ſubſequens, ſic acclamare: Hoſanna Davidide, bene ſit ei qui venit in nomine Domini. Hoſanna in ſupremis.

10 Eo autem ingreſſo Hieroſolyma, commota eſt tota civitas, dicens: Quis eſt hic?

11 Vulgus autem dicebat: Hic eſt Jeſus vates, à Nazaretha Galilææ.

12 Et Jeſus in Dei templum ingreſſus, ejecit omnes in templo vendentes & ementes, & numulariorum menſas ſellaſque vendentium columbas evertit.

13 Scriptum eſt, inquit eis: Domus mea domus ſupplicationis vocabitur: at vos ex ea feciſtis ſpeluncam latronum.

Dominicus ſecundus Adventus.

Evangelium S. Luc. 21. 25.

ET erunt ſigna in ſole & luna, & ſideribus, & in terris tantus gentium angor trepidantium, mari undiſque reſonantibus,

26 Ut homines eorum metu & expectatione, quæ orbi immineant, exanimentur: Nam cœleſtes poteſtates concutientur.

27 Ac tum aſpicietur filius hominis veniens in nube, cum ingenti poteſtate atque gloria.

28 His autem fieri incipientibus, ſuſpicitote, & capita attollitote, quoniam veſtra inſtabit liberatio.

29 Tum eis ſimilitudinem dixit: Cernite ficum & omnes arbores:

30 Cum jam frondeſcunt, id vos per voſipſos cernentes, cognoſcitis jam propè eſſe æſtatem.

31 Similiter & vos, cùm hæc fieri videbitis, ſcitote propè eſſe divinum regnum.

32 Hoc vobis confirmo, non prius eſſe præterituram ætatem hanc, quàm fiant omnia.

33 Etiamſi cœlum & terra pereant, mea dicta non peribunt.

Dominicus tertius Adventus.

Evangelium S. Matth. 11. 2.

2 JOhannes autem, cùm audiviſſet in vinculis opera Chriſti, miſit ſuorum diſcipulorum duos, qui ita dicerent:

3 Túne is es qui venturus eſt? an alius nobis eſt expectandus?

4 Quibus reſpondit Jeſus in hunc modum: Ite renunciatum Johanni quæ auditis & videtis.

5 Cæci vident, & claudi ambulant: Leproſi purgantur, & ſurdi audiunt: Mortui reſurgunt, & pauperes Evangelium docentur:

6 & felix eſt qui in me non offenderit.

7 Eis autem abeuntibus, cœpit Jeſus hominum turbæ ſic de Johanne dicere: Ad quid ſpectandum egreſſi eſtis in ſolitudinem? Arundinem vento agitatam?

8 Veruntamen ad quid videndum exiiſtis? Hominem mollibus indutum veſtibus? At qui molles geſtant, ſunt in regum domibus.

9 Sed ad quem tandem videndum exiiſtis? Vatem? Etiam (inquam vobis) & pluſquam vatem.

10 Hic eſt enim de quo ſcriptum eſt: Ego tibi meum nuncium præmiſſurus ſum, qui tibi viam præparet.

Dominica

Dominicus quartus Adventus.

Evangelium S. Johan. 1. 19.

19 HOc èſt Johannis Teſtimonium, tum quum miſerunt Judæi Hieroſolyma ſacerdotes & Levitas, qui ex eo quærerent quis eſſet.

20 Atque ille confeſſus eſt, neque negavit: confeſſus eſt ſe non eſſe Chriſtum.

21 Quid ergo? inquiunt illi interrogantes: Elias es tu? Non ſum, inquit. Vates es tu? Non, inquit ille reſpondens.

22 Et illi: Quis es? inquiunt ei, ut reſponſum demus iis qui nos miſerunt. Quid de te ipſo dicis?

23 Ego ſum, inquit, vox in ſolitudine clamantis: Corrigite Domini viam, quemadmodum dixit Eſaias vates.

24 Tum qui erant miſſi (erant autem ex Phariſæis) ſic eum interrogarunt:

25 Quid ergo baptizas, ſi tu neque Chriſtus es, nec Elias, nec vates?

26 Ego aqua baptizo, inquit eis reſpondens Johannes: ſed inter vos adeſt, quem vos non noſtis:

27 is eſt & qui poſt me venit, & ante me fuit, cujus ego non ſum dignus qui calcei corrigiam ſolvam.

28 Hæc Bethabaræ facta ſunt, trans Jordanem, ubi baptizabat Johannes.

Nati-

Nativitas Domini noſtri.

Evangelium S. Johan. 1. 1.

IN principio erat ſermo, & ſermo erat apud Deum, & Deus erat is ſermo.

2 Is erat in principio apud Deum.

3 Omnia per eum facta ſunt, & abſque eo factum eſt nihil, quod factum ſit.

4 In eo vita erat, & vita erat lux hominum.

5 Et lux in tenebris lucet, nec eum comprehenderunt tenebræ.

6 Fuit homo miſſus à Deo, nomine Johannes.

7. Is venit ob teſtimonium, ut de luce teſtaretur, ut omnes per eum crederent.

8 Non erat ille ipſa lux, ſed qui de luce teſtaretur.

9 Erat ipſa vera lux, quæ colluſtrat omnem hominem, veniens in mundum.

10 In mundo erat, & mundus per eum factus fuit, & mundus eum non cognovit.

11 In ſua venit, & ſui eum non acceperunt.

12 Quicunque autem eum acceperunt, iis eam poteſtatem dedit, ut Dei filii fierent, fidem habentibus ejus nomini:

13 Qui non ex ſanguine, nec ex voluntate carnis, nec ex voluntate viri, ſed ex Deo geniti ſunt.

14 Et ſermo caro factus eſt, & apud nos gratiæ veritatiſque plenus habitavit: ejuſque ſplendorem, ut unigenæ à Patre ſplendorem aſpeximus.

Dies

Dies Sancti Stephani.

Evangelium S. Matth. 23. 34.

34 Ego ad vos miſſurus ſum vates, & ſapientes, & literatos, quos partim interficietis, ac in crucem tolletis, partim verberabitis in veſtris collegiis, ac ex alia in aliam urbem perſequemini,

35 ut in vos expetat omnis innocens ſanguis in terris effuſus, ab Abelis juſti ſanguine, uſque ad Zachariæ ſanguinem, Barachiæ filii, quem vos inter ædem & aram necaſtis.

36 Itaque certò ſcitote horum omnium pœnas daturam eſſe nationem hanc.

37 Hieroſolyma, Hieroſolyma, quæ vates occidis, & ad te miſſos lapidas, quoties volui congregare tuos natos, quomodo gallina ſuos pullos ſub alas congregat, & noluiſtis.

38 Scitote veſtram *domum* vobis deſertam relictum iri.

39 Sic enim habetote, vos non eſſe me viſuros deinceps, donec dicatis, Bene ſit venienti in nomine Domini.

Dies

Dies S. Johannis *Evangeliſtæ.*

Evangelium S. Johan. 21. 19.

19 HOc locutus, dicit ei: ſequere me.

20 Et Petrus converſus aſpicit ſequentem diſcipulum, quem amabat Jeſus, eum qui in cœna ejus pectori incumbens dixerat: Domine, quis eſt qui te eſt proditurus?

21 Hunc intuitus Petrus, dicit Jeſu: Domine, hic verò quid?

22 Cui Jeſus: Si eum volo manere donec veniam, quid ad te? Tu ſequere me.

23 Itaque diſſipatus eſt hic ſermo inter fratres, diſcipulum illum non eſſe moriturum, tametſi non dixerat illi Jeſus, non eſſe moriturum: ſed, Si eum volo manere donec veniam, quid ad te?

24 Hic eſt is diſcipulus, qui hæc teſtatur, & hæc ſcripſit, cujus nos teſtimonium verum eſſe ſcimus.

25. Sunt autem & alia multa, quæ fecit Jeſus: quæ ſi ſingula ſcribantur, ne ipſum quidem mundum ſcribendos hac de re libros capere poſſe arbitror.

Dies Innocentium.

Evangelium S. Matth. 2. 13.

DOmini angelus Joſepho in ſomnis apparet: Surge inquit, & aſſumpto puero ejuſque matre,

matre, fuge in Ægyptum, & illic eſto, donec ego te moneam. Quæſiturus eſt enim puerum Herodes, ad necem.

14 Igitur ille ſurgit, & unà cum puero, ejuſque matre, noctu conceſſit in Ægyptum,

15 ibique fuit uſque ad Herodis obitum: ut confieret quod fuerat à Domino dictum per vatem ita dicentem: ex Ægypto evocavi filium meum.

16 Tunc Herodes, videns ſe à Magis illuſum eſſe, adeò iratus eſt, ut miſerit interfectum pueros, quotquot Bethlehemæ, & in toto ejus territorio erant, infra bimatum, pro tempore quod à magis perquiſierat.

17 Tunc accidit id, quod a Jeremia vate ita dictum fuerat:

18 Auditur apud Ramam vox, lamentatio, comploratioque, & multus queſtus. Rachel eſt ſuos natos deplorans in. ſolabiliter, quia perierunt.

Dominicus poſt Nativitatem.

Evangelium S. Matth. 1. 18.

18. JEſu Chriſti nativitas ſic ſe habet: Cum eſſet deſponſa mater ejus Maria Joſepho, priuſquam conveniſſent, comperta eſt uterum ferre ex Spiritu Sancto.

19 Joſephus verò vir ejus, qui juſtus eſſet, nec in eam vellit exemplum edere, ſtatuit eam clam repudiare.

20 Hæc cum haberet in animo, ecce Domini angelus in ſomnis apparuit ei, & ita locutus eſt: Joſephe Davide prognate, ne metue aſcilcere Mariam

Mariam uxorem tuam: nam quod in ea genitum eſt, ex Sancto Spiritu eſt.

21 Pariet autem filium, quem Jeſum nomine vocabis: is enim ſuos ab ipſorum peccatis vindicabit.

22 Hoc autem totum factum eſt, ut confieret quod à Domino dictum fuerat per vatem, ita dicentem:

23 Virgo ventrem latura eſt, & editura filium, qui nominabitur Emanuel: quod perinde eſt ac ſi dicas, Nobiſcum Deus.

24 Igitur experrectus à ſomno Joſephus, fecit ut ei præceperat Domini Angelus, aſcivitque ſuam conjugem.

25 Nec eam cognovit, donec ea peperit filium ſuum primogenitum, quem Jeſum nomine vocavit.

Circumciſio Chriſti.

Evangelium S. Luc. 2. 15.

15 Ubi ab eis diſceſſerunt in cœlum angeli, paſtores illi cohortati ſunt invicem, ut Bethlehemam peterent, & viſerent quid rei acciditſet, quod Dominus ſibi declaraſſet.

16 Itaque celeriter profecti, invenerunt Mariam & Joſephum, & jacentem in præſepi infantem:

17 Quo viſo, prædicarunt quid ſibi de puero illo dictum fuiſſet.

18 Ac quotquot audierunt, ea mirati ſunt, quæ eis à paſtoribus dicta ſunt.

19 Maria verò eas res omnes obſervabat, cum animo ſuo perpendens.

20 Redierunt autem paſto-

paſtores Deum celebrantes atque collaudantes, propter ea omnia quæ & audiverant, & quemadmodum eis prædictum fuerat, viderant.

21 Poſtquam dies octo ad circumcidendum pueri completi ſunt, nuncupatum ejus eſt nomen JESUS: quod nuncupatum fuerat ab angelo, priuſquam in utero conciperetur.

Epiphania, ſeu Chriſtus gentibus patefactus.

Evangelium S. Matth. 2. 1.

1. JEſu Bethlehemæ in Judæa nato, tempore regis Herodis, venerunt ab Oriente Magi Hieroſolymam.

2 Et ubinam eſſet Judæorum natus rex, quæſiverunt: Seſe enim ejus vidiſſe ſtellam in Oriente, itáque eum adoratum veniſſe.

3 Quibus auditis, turbatus una cum tota Hieroſolyma rex,

4 Convocatis omnibus Pontificibus, & ſcribis populi, ſciſcitatus eſt ab eis, ubinam Chriſtus naſciturus eſſet.

5 Cui illi reſponderunt: Bethlehemæ Judææ: ſic enim a vate ſcriptum eſſe:

6 Et tu Bethlehema, Jndææ terra, nequaquam minima es præfecturarum Judææ: ex te enim mihi prodibit Dux, qui meum reget Iſraeliticum populum.

7 Tunc Herodes, clam vocatis Magis, perquiſivit ab eis tempus quo ſtella apparuiſſet:

8 Eoſq; Bethlehemam dimiſit, ita dicens: Ite, & de puero diligenter inquirite: ac quum inveneritis, certiorem me facitote, ut ego quoque ad eum adorandum proficiſcar.

9 Igi-

9 Igitur illi, audito rege, piofecti ſunt: ac tum ſtella, quam in Oriente viderant, eos anteceſſit, donec venit, ſtetitq; ſupra locum ubi puer erat.

10 Illi viſa ſtella, maximo gaudio lætati ſunt:

11 Et domum ingreſſi, puerumq; cum ejus matre Maria nacti, procederunt, eumq; adoraruntque & apertis ſuis capſis, obtulerunt ei munera, aurum, thus, & myrrham.

12 Deinde Oraculo moniti in ſomnis, ne ad Herodem Regem reverterentur, per aliam viam ſe receperunt in patriam.

Dominicus primus poſt Epiph.

Evangelium S. Luc. 2. 41.

41. PRoficiſcebantur ejus Parentes quotannis Hieroſolymam, feſtis Paſchæ.

42 Igitur dum jam erat annorum duodecim, quum illi Hieroſolymam ex more feſtorum aſcendiſſent,

43 Dieſque peregiſſent, eis revertentibus, remanſit puer Jeſus Hieroſolymæ.

44 Id quod ignorantes ejus parentes, eum in comitatu eſſe rati, poſtquam iter unius diei fecerunt, cœperunt eum inter cognatos, & familiares conquirere:

45 Eoque non invento, reverterunt Hieroſolymam eum quæſitum.

46 Accidit autem, ut poſt triduum eum in fano invenerint, inter magiſtros ſedentem, eoſque audientem, ac interrogantem,

47 Stupebant autem omnes eum audientes ejus acumen, ac reſponſiones.

48 Atque eo viſo attoniti

toniti ſunt illi, eumque ſic eſt allocuta mater: Nate, cur nobis ita feciſti? en pater tuus & ego te dolentes quærebamus.

49. At ille: Quorſum me quærebatis? inquit eis. An neſciebatis, mihi agenda eſſe mei Patris negotia?

50 At illi, quid ille ſibi dixiſſet, non intellexerunt.

51 Et ille cum eis deſcendit, venitque Nazaretham, & eis erat morigerus. Ejus autem mater eas res omnes animo obſervabat.

52 Et Jeſus ſapientia, & ætate, & gratia, tum apud Deum proficiebat, tum apud homines.

Dominicus ſecundus poſt Epiph.

Evangelium S. Johan. 2. 1.

TErtio autem die nuptiæ factæ ſunt Canæ in Galilæa, ubi & Jeſu mater erat:

2 & Jeſus. ejuſque diſcipuli ad nuptias vocati ſunt.

3 Quumque defeciſſet vinum, Jeſum mater ſic alloquitur: Vinum non habent.

4 Cui Jeſus: Quid tum poſtea? mulier, nondum venit hora mea.

5 Mater miniſtros monuit, ut quod ille eis juſſiſſet, facerent.

6 Erant illic poſita ſex lapidea ſolia, ut ferebat Judæorum purificatio, binarum ternarumue metretarum capacia.

7 Ea ſolia ut aqua replerent, juſſit eis Jeſus. Quumque ad ſummum uſque repleviſſent,

8 Juſſit ut nunc haurirent, & convivii magiſtro ferrent. Atque illi tulerunt.

9 Ut verò guſtavit convivii magiſter factum ex aqua vinum, ignarus unde

unde eſſet (nam miniſtri quidem ſciebant, qui aquam hauſerant) ſponſum accerſit,

10 & ſic alloquitur: Quum omnes homines primum bonum vinum apponant, deinde potis convivis deterius, tu bonum vinum hucuſque ſervaſti.

11 Hoc præbuit miraculorum initium Jeſus Canæ in Galilæa, ſuamque gloriam oſtendit, & ei fidem habuerunt ejus diſcipuli.

Dominicus tertius poſt Epiph.

Evangelium S. Matth. 8. 1.

DEgreſſum eum de monte, ſecuta eſt ingens hominum turba.

2 Tum venit leproſus, qui eum veneratus dixit: Domine, ſi vis, potes me mundare.

3 Et Jeſus illum porrecta manu tetigit, dicens: Volo, mundus eſto. Ac ſtatim mundata eſt illius lepra.

4 Et Jeſus: Vide, inquit, ne cui dicas, ſed i oſtenſum te ſacerdoti, & munus offer, quod præcepit Moſes, ut eſſet eis teſtimonio.

5 Ingreſſum autem Jeſum Capharnaum, convenit centurio quidam, & hujuſmodi verbis oravit:

6 Domine, puer meus jacet domi ſideratus, graviterque cruciatur.

7 Cui Jeſus: Ego eum ſanatum ibo, inquit.

8 At centurio reſpondens: Domine, non ſum dignus, inquit, cujus tu tectum ſubeas; ſed tantum jube verbo, & ſanabitur puer meus.

9 Nam ego quoque qui ſub alterius ſum poteſtate, ſi quem eorum quibus præſum militum

ire

ire jubeo, it: ſi alium venire, venit: ſi ſervum meum aliquid facere, facit.

10 Hoc audito, miratus Jeſus, ita dixit ſequentibus: Hoc vobis confirmo, me ne in Iſraelitis quidem tantam inveniſſe fidem.

11 Et ſane ſic habetote, multos ab oriente & occidente venturos, qui cum Abrahamo, Iſaaco, & Jacobo accumbant in regno cœleſti:

12 Quum interea regii in imas ejicientur tenebras, ubi fletus ſtridorque dentium futurus eſt.

13 Tum centurionem alloquens Jeſus: Abi, inquit, & ut confidiſti, ſic tibi accidat. Itáque ſanatus eſt illius puer eadem illa hora.

Dominicus quartus poſt Epiph.

Evangelium S. Matth. 8. 23.

23 INgreſſum autem eum in navem, ſecuti ſunt ejus diſcipuli.

24 Et ecce, tanta tempeſtas extitit in lacu, ut fluctibus obrueretur navis. Ipſe autem dormiebat.

25 Igitur eum aggreſſi ejus diſcipuli excitant: Domine, inquiunt, ſerva nos, perimus.

26 At ille: Cur timidi eſtis? (inquit eis) ô parum fidentes. Deinde ſurrexit, & ventos ac lacum increpuit: unde tanta tranquillitas extitit, ut admirati homines ita dicerent:

27 Qualis eſt hic vir, ut ei venti & lacus obediant?

28 Deinde ubi in Gergeſenorum agrum trajecit, occurrerunt ei duo furioſi ex monimentis prodeuntes, adeò feri, ut

ut illac tranſire nemo poſſet.

29 Atque ii ſic tum clamarunt : Quid tibi nobiſcum rei eſt , Jeſu Dei fili ? Huccine veniſti ante tempus vexatum nos ?

30 Quum eſſet autem procul ab eis numeroſus porcorum grex paſcentium;

31 Dæmones eum ita rogant : Si nos ejicis, permitte nobis in porcorum gregem immigrare.

32 Quibus ille : Ite, inquit. Atque illi egreſſi, in porcorum gregem immigrarunt: & ecce ruit univerſus porcorum grex per præceps in lacum , ſuntque in aqua mortui.

33 Paſtores autem fugerunt , & in oppidum profecti , cum alia omnia , tum de furioſis nunciarunt.

34 Tum tota civitas exiit obviam Jeſu, eoque viſo, rogarunt ut à ſuis finibus diſcederet.

Dominicus quintus poſt Epiph.

Evangelium S. Matth. 13. 24.

24 Similiter accidit in cœleſti regno , ut in homine qui bonum ſemen ſevit in fundo ſuo.

25 Sed dormientibus hominibus, ivit ejus inimicus ſatum malas herbas inter frumentum, ac diſceſſit.

26 Deinde ubi germinavit herba , ediditque fructum, tunc apparuerunt etiam malæ herbæ.

27 Igitur ſervi patrem familias ſic convenerunt : Here, nonne bonum ſemen in fundo tuo ſeminaſti ? unde igitur habet malas herbas ?

28 Quibus ille : Inimicus homo id fecit, inquit. Et ſervi : Vis igitur

tur ut eas lectum eamus?

29 Non, inquit ille, ne forte legentes malas herbas, frumentum unà cum eis eradicetis.

30 Sinite ambo creſcere uſque ad meſſem. Meſſis tempore mandabo meſſoribus, ut primum malas herbas legant, & in manipulos colligant comburendas: frumentum autem in meum comportent horreum.

Dominicus ſextus poſt Epiph.

Evangelium S. Matth. 24. 23.

23 TUnc ſi quis vobis dixerit: Ecce hîc Chriſtus, aut hîc, ne creditote.

24 Exiſtent enim falſi Chriſti, falſique vates, qui tanta portenta ac prodigia edent, ut decipiantur, (ſi fieri poſſet) etiam electi.

25 En prædixi vobis.

26 Si igitur vobis dicetur in ſylvis adeſſe, ne exitote, ſi in penetralibus, ne creditote.

27 Ut enim fulgur ab Oriente profectum apparet ad Occidentem, ſic erit adventus filii hominis.

28 Nam ubicunque erit cadaver, eo congregabuntur aquilæ,

29 Protinus autem poſt illius temporis calamitatem, ſol obſcurabitur, neque luna ſuum ſplendorem emittet, & ſtellæ de cœlo cadent, cœlique poteſtates concutientur.

30 Ac tum apparebit in cœlo ſignum filii hominis. Tum vero plangent omnes terrarum nationes, videbuntque filium hominis venientem in cœleſtibus nubibus, cum multa potentia, atque gloria,

31 Qui

31 Qui ſuos nuncios quatuor ventis, ab extremo cœli ad alterum extremum congregabunt.

ittet cum vocaliſſima ba, qui ejus electos à

Dominicus qui ſeptuageſimus dicitur, ſeu dominicus tertius ante Quadrageſimum.

Evangelium S. Matth. 20. 1.

PERINDE accidit in cœleſti regno, ac in homine patrefamilias, qui exiit primo mane ad conducendos operarios in vineam ſuam,

2 Pactuſque operariis ſingulos denarios in diem, dimiſit eos in vineam ſuam.

3 Deinde circa tertiam horam egreſſus, vidit alios in foro ſtantes ociosos.

4 Et, Ite (inquit eis) vos quoque in vineam meam: & quod æquum erit, dabo vobis.

5. Atque illi iverunt. Item circa ſeptimam & nonam horam egreſſus, fecit ſimiliter.

6 Circa undecimam autem horam egreſſus, offendit alios ſtantes ociosos: &, Quid hic ſtatis (inquit eis) totum diem ocioſi?

7 Cui illi: Quia nemo nos conduxit, inquirunt. Et ille: Ite & vos (iuquit) in vineam meam, & quod erit æquum, accipietis.

8 Sub veſperam autem jubet vineæ dominus procuratori ſuo, ut vocet operarios, eiſque, ab ultimis exorſus ad primos, mercedem ſolvat.

9 Ita cum veniſſent qui circa undecimam horam venerant, acceperunt ſingulos denarios.

10 Item primi cum veniſſent, arbitrati ſe plus accepturos, acceperunt & ipſi ſingulos denarios.

11 Quibus acceptis, fremebant contra patrem familiâs,

12 Dicentes: Hi poſtremi unam horam operati ſunt, & tu eos nobis pares feciſti, qui diei onus ardoremque pertulimus.

13 At ille reſpondens dixit eorum uni: Amice, non facio tibi injuriam. Nonne mecum denario conveniſti?

14 Auferi tuum, & abi. Volo autem huic ultimo tantum dare quantum tibi.

15 An mihi non licet meis uti meo arbitratu? An tuus oculus malus eſt, quoniam ego bonus ſum?

16 Ita erunt & ultimi primi, & primi ultimi: Multi enim ſunt vocati, ſed pauci electi.

Dominicus qui ſexageſimus dicitur, ſeu Dominicus ſecundus ante Quadrageſimum.

Evangelium S. Luc. 8. 4.

4 COnfluente autem ingenti multitudine, & hominibus paſſim ex oppidis eum adeuntibus, ſic per ſimilitudinem locutus eſt:

5 Ivit ſator quidam ſatum ſuum ſemen: quo ſerente, aliud cecidit apud viam, idque conculcatum eſt, & ab aeris volucribus comeſum.

6 Aliud in petram cecidit, idque exortum aruit, quòd humorem non haberet.

7. Item aliud cecidit inter ſpinas, idque enatæ ſimul ſpinæ ſuffocarunt.

8 Aliud cecidit in bonam terram, & enatum edidit fructum cum centeſimo. Hæc dicens clamabat: Qui aures habet, quibus audire poſſit, audiat.

9 In-

9 Interrogarunt autem eum ſui diſcipuli, quænam eſſet ea ſimilitudo?

10 Quibus ille: Vobis datum eſt, inquit, divini regni arcana cognoſcere: cum cæteris verò per ſimilitudines agitur, ut videntes non videant, & audientes non intelligant.

11 Eſt autem hæc ſimilitudo. Semen eſt divinus ſermo.

12 Qui apud viam, ii ſunt qui audiunt, deinde venit Diabolus, qui ſermonem ex eorum animis aufert, ne credant, atque ita ſalvi fiant.

13 Qui verò in petra, ii ſunt, qui dum audiunt, cum lætitia accipiunt illi quidem ſermonem, ſed radicem non habent: itaque credunt ad tempus, & periculorum tempore deſciſcunt.

14 Quod verò in ſpinas cecidit, ii ſunt, qui ubi audivorunt, eò veniunt ut curis & divitiis vitæque voluptatibus ſuffocentur, neque fructum perferant.

15 Quod verò in bona terra, ii ſunt, qui probo & bono animo auditum verbum retinent, & fructum cum patientia ferunt.

Dominicus qui Quinquageſimus dicitur, ſeu Dominicus ante Quadrageſimum proximus.

Evangelium S. Luc. 18. 31.

31 Aſſumptis Jeſus duodecim, dixit eis: En aſcendimus Hieroſolyma, & filio hominis accident planè omnia quæ ſunt à vatibus ſcripta.

32 Tradetur enim extraneis, & illudetur, & contumeliis afficietur, & conſpuetur,

33 & verberatus interficietur, & tertio die reſurget.

35 At

34 At illi nihil horum intellexerunt, adeoque tecta eis erat ea oratio, ut quæ dicerentur, ignorarent.

35 Eo autem Hierichunti propinquante, ſedebat apud viam quidam cœcus mendicans.

36 Is prætereuntem hominum turbam audiens, ſciſcitatus eſt quid illud eſſet.

37 Cúmque ei indicatum eſſet, Jeſum Nazarenum præterire,

38 Clamavit his verbis: Jeſu Davidide, miſerere mei.

39 Et quamvis præcedentes increparent eum, ut taceret, ille multò magis clamabat: Davidide, miſerere mei.

40 Tum Jeſus reſtitit, & eum ad ſe duci imperavit: ac ubi ille acceſſit, ſic eum interrogavit:

41 Quid tibi vis faciam? Et ille: Domine, inquit, ut videam.

42 Et Jeſus: Cerne, inquit ei: tua te fides ſervavit.

43 Atque ille continuo vidit, eumque ſecutus eſt, Deum collaudans. Quo viſo, populus omnis Deo tribuit laudem.

Feria quarta poſt Quinquageſimum, vulgo dies Cinerum.

Evangelium S. Matth. 6. 16.

16 CUm jejunatis, ne eſte tetrici, quales ſimulatores, qui vultus ſuos deſormant, ut aliis appareat eos jejunare. Hoc vobis confirmo, eos ſuum abſtuliſſe præmium.

17 At tu jejunans ungito tibi caput, & vultum lavato,

18 Ne perſpicuum ſit aliis hominibus jejunare te: ſed Patri tuo qui occultus eſt: & Pater tuus qui

qui occulta cernit, tibi palam reddet.

19 Ne congerite vobis opes in terris, ubi & corrumpit tinea ærugóque, & fures perfodiunt, ac furantur.

20 Sed vobis opes in cœlo congerite, ubi nec ærugo aut tinea corrumpit, nec fures perfodiunt, aut furantur.

21 Nam ubi veſtræ erunt opes, ibidem erit & veſter animus.

Dominicus primus Quadrageſimi.

Evangelium S. Matth. 4. 1.

TUm Jeſus à ſpiritu ſubductus eſt in ſolitudinem, ut tentaretur à Diabolo.

2 Cumque quadraginta Dies, & totidem noctes jejunaſſet, tandem eſuriit.

3 Igitur aggreditur eum tentator: Si Dei filius es, inquit, jube ut hi lapides panes fiant.

4 Cui ita reſpondit ille: Scriptum eſt, Non ſolo pane vivit homo, ſed omni verbo per os Dei prodeunte.

5 Tunc adducit eum diabolus in ſanctam urbem, & in templi pinnis conſtitutum, ſic alloquitur:

6 Si Dei filius es, jace te deorſum. Scriptum eſt enim: Angelis ſuis de te mandabit, ut te manibus tollant, ne pedem ad lapides offendas.

7 At Jeſus: Rurſum ſcriptum eſt (inquit illi) ne tentato Dominum Deum tuum.

8 Rurſus adducit eum Diabolus in præaltum montem, eique omnia regna mundi, & eorum gloriam oſtendit:

9 Et, Hæc omnia tibi dabo, inquit, ſi procubueris, & me adoraveris.

10 Hic

10 Hic Jeſus: Abi è conſpectu meo, Satana, inquit ei. Scriptum eſt enim: Dominum Deum tuum adorato, eumque ſolum colito.

11 Tunc omittit eum Diabolus: Et ecce advenerunt angeli, qui ei miniſtrarent.

Dominicus ſecundus Quadrageſimi.

Evangelium S. Matth. 15. 21.

21 INde profectus Jeſus, contulit ſe in Tyrios Sidonioſque tractus.

22 Et ecce mulier Chananæa, ab illis profecta finibus, clamabat ad eum his verbis: Miſerere mei, Domine Davidide: filia mea malè furiata eſt.

23 Sed quum ille nihil ei reſpondiſſet, aggreſſi eum ejus diſcipuli ſic rogare: Abſolve eam, clamat enim pone nos.

24 At ille reſpondens: Non ſum miſſus, inquit, niſi ad oves perditas Iſraeliticæ domus.

25 Quumque illa veniſſet, & ei præbens honorem diceret: Domine, ſuccurre mihi:

26 Ille ſic reſpondit: Non convenit ſumere liberorum panem, & objicere catellis.

27 Et illa: Ita eſt, Domine, & tamen catelli quoque comedunt de micis, quæ decidunt de menſa dominorum ſuorum.

28 Tum Jeſus reſpondens: O mulier, inquit ei, magna eſt tua fiducia: obtineto quod vis. Ita ſanata eſt ejus filia, eadem illa hora.

Domini-

Dominicus tertius Quadrageſimi.

Evangelium S. Luc. 11. 14.

14 EJiciebat Jeſus dæmonium, quod erat mutum: quo dæmonio egreſſo, locutus eſt mutus, id quod vulgò mirati ſunt.

15 At eorum quidam dicebant, eum per Beelzebulem, dæmoniorum principem, ejicere dæmonia.

16 Alii, tentandi gratia, ſignum ab eo petebant de cœlo.

17 Quorum ipſe cogitationes intelligens: dixit eis: Omne regnum à ſeipſo diſſidens vaſtatur, & domus ſuper domum cadit.

18 Quòd ſi Satanas à ſeipſo diſſideret, quo pacto ſtaret ejus regnum? ut vos me dicatis per Beelzebulem ejicere dæmonia?

19 Quòd ſi ego per Beelzebulem ejicio dæmonia, veſtri generis homines per quem ejiciunt? Itaque erunt ipſi veſtri judices.

20 Sin ego divino digito ejicio dæmonia, ergo venit ad vos divinum regnum.

21 Quum quis fortis armatus ſuum atrium cuſtodit, ſalvæ ſunt ejus facultates.

22 Sed ſi quis eo fortior eum adortus vicerit, ejus & arma, quibus confidebat, aufert, & ſpolia diſtribuit.

23 Qui mecum non eſt, contra me eſt: & qui mecum non congerit, diſſipat.

24 Dum impurus ſpiritus exiit ex aliquo homine, ſiticuloſa loca peragrat, requietem quærens. Eam poſtquam non invenit, ſtatuit domum ſuam redire, unde exierat.

25 Deinde ubi venit, & eam verſam ornatamque offendit,

26 Accerſit ſeptem alios ſpititus deteriores ſe: qui illuc ingreſſi, ibi manent: atque ita fit hominis illius conditio poſterior, priore deterior.

27 Eo hæc dicente, mulier quædam ex turba, ſublata voce dixit ei: Beatus venter qui te portavit, & ubera quæ ſuxiſti.

28 At ille: Imo inquit, beati qui divinum ſermonem & audiunt & conſervant.

Dominicus quartus Quadrageſimi.

Evangelium S. Johan. *6.* 1.

POſtea trajecit Jeſus Galilææ lacum Tiberiadis,

2 Sequente eum frequenti hominum multitudine, quod viderent quàm portentoſa faceret in ægrotantibus.

3 Conſcendit autem Jeſus montem, & ibi cum ſuis diſcipulis reſedit,

4 Quum quidem inſtaret Paſcha, Judæorum feſtum.

5 Sublatis igitur oculis Jeſus, videns ingentem hominem multitudinem ad ſe venire, dicit Philippo: Unde panes ememus, quos hi comedant?

6 Id autem dicebat, ejus tentandi gratia: ſciebat enim ipſe quid facturus eſſet.

7 Cui Philippus ita reſpondit: Ducentorum denariorum panes non ſatis ſint eis, ut eorum quiſque paululum quid accipiat.

8 Tum unus ex ejus diſcipulis, Andreas Simonis

monis Petri frater, ſic eum alloquitur:

9 Eſt hic quidam puer, qui habet quinque panes hordeaceos, & duos piſces: ſed hæc quantula ſunt ad tam multos?

10 Et Jeſus: Facite, inquit, ut homines diſcumbant. Erat autem in eo loco multum graminis. Igitur diſcubuere viri, numero circiter quinquies mille.

11 Et Jeſus ſumptos panes, actis gratiis, diſtribuit diſcipulis: Diſcipuli porrò diſcumbentibus: itidemque ex piſcibus quantum voluerunt.

12 Atque illis expletis, juſſit diſcipulis ſuis ut ſuperantia fruſta colligerent, ne quid periret.

13 Itaque collegerunt, & duodecim caniſtra ex quinque hordeaceis panibus replevere fruſtis, quæ convivis ſuperfuerant.

14 Igitur homines videntes quod oſtentum edidiſſet Jeſus, dicebant eum verè vatem illum eſſe, qui in orbem venturus eſſet.

Dominicus quintus Quadrageſimæ.

Evangelium S. Johan. 8. 46.

46 DIxit Jeſus, quis me veſtrum coarguerit peccati? quòd ſi verum dico, cur mihi vos non creditis?

47 Qui à Deo eſt, Dei verba audit. Vos ideo non auditis, quòd à Deo non eſtis.

48 Tum contra Judæi: An non rectè dicimus nos, te eſſe Samaritanum, & dæmonium habere?

49 Quibus Jeſus reſpondit: Ego dæmonium non habeo, ſed patrem meum honoro: vos verò me probro afficitis.

50 Sed non ego meæ gloriæ ſtudeo: eſt qui ſtudeat, & cum ratione.

51 Hoc vobis etiam atque etiam confirmo, ſi quis meæ orationi paruerit, eum nunquam viſurum eſſe mortem.

52 Tum Judæi: nunc intelligimus te dæmonium habere. Abrahamus ipſe mortuus eſt, ipſique vates: & tu dicis, ſi quis orationi tuæ paruerit, eum nunquam viſurum eſſe mortem?

53 Num tu major es patre noſtro Abrahamo? Qui tamen mortuus eſt, & vates ipſi mortui ſunt: Quem tu te facis?

54 Reſpondit Jeſus: Si ego meipſum laudarem, laudatio mea nihil eſſet. Eſt pater meus qui me laudat, quem vos dicitis eſſe veſtrum Deum,

55 Et tamen eum non noviſtis. At ego eum novi: & ſi eum mihi notum eſſe negarem, veſtri ſimilis eſſem, mendax. Sed eum novi, ejuſque dictis pareo.

56 Abrahamus ille parens veſter meam diem videre geſtivit, & vidit, idque lætatus eſt.

57 At Judæi: Quinquaginta annos nondum habes, & Abrahamum vidiſti?

58 Quibus Jeſus: Hoc mihi certò certoq; credite, priuſquam Abrahamus eſſet, ego ſum.

59 Tum illi lapides ſuſtulerunt, quos in eum conjicerent. At Jeſus ſe abdidit, & ex fano exiit.

Dominicus

Dominicus proximus ante Paſcha.

Evangelium S. Matth. 27. 1.

MAne autem conſilium inierunt omnes Pontifices & Senatores populi contra Jeſum, de eo interficiendo.

2 Eumque vinctum abduxerunt, & Pontio Pilato Prætori tradiderunt.

3 Tum Judas ejus proditor, videns eum eſſe damnatum, pœnitens reddidit triginta nummos argenteos Pontificibus & Senatoribus,

4 Seſe peccaviſſe dicens, qui ſanguinem prodidiſſet innocentem. At illi: Quid ad nos? inquiunt: tu videris.

5 Ille vero, abjectis in templo nummis, diſceſſit, & ſe laqueo præfocatum ivit.

6 Pontifices autem, ſumptis nummis, dixerunt eos non licere in templi fiſcum referre, quippe cum pretium eſſet ſanguinis.

7 Itaque capto conſilio, emerunt eis agrum figuli, ad peregrinorum ſepulturam.

8 Ideoque vocatus eſt ager ille, ager ſanguinis, ad hunc diem.

9 Tum accidit quod à Jeremia vate dictum fuerat, his verbis: Itaque ſumpſerunt triginta argenteos, pretium æſtimati, quem licitati emerunt ab Iſraelitis,

10 Eoſque impenderunt in agrum figuli, quemadmodum mihi præcepit Dominus.

11 Jeſus autem ſtetit ante Prætorem, eumque ſic Prætor interrogavit: Es ne tu Rex Judæorum? Cui Jeſus: Eſt ut dicis, inquit.

12 Quum-

12 Quumque á Pontificibus & Senatoribus accuſaretur, nihil reſpondit.

13 Tunc Pilatus dixit ei: Non audis quæ contra te teſtentur?

14 At ille ei ad nullum prorſus verbum reſpondit, adeo ut valde miraretur Prætor.

15 Per feſtum autem ſolebat Prætor unum vinctum plebi remittere, quem vellent.

16 Habebant tum quendam vinctum illuſtrem, nomine Barrabam.

17 Igitur cum conveniſſent, dixit eis Pilatus: Utrum vultis vobis remittam? Barrabam, an Jeſum cognomento Chriſtum?

18 Sciebat enim, eum per invidiam ab eis eſſe traditum.

19 Sedente autem eo pro tribunali, ſic ei ſignificandum curavit ejus uxor: Nihil tibi rei ſit cum innocente iſto: Multa enim hodie ſecundum quietem paſſa ſum, propter eum.

20 Pontifices vero & Senatores plebi perſuaſerunt, ut Barrabam peterent, Jeſumque perderent.

21 Itaque quum Prætor ex eis quæſiviſſet, utrum duorum vellent, ut eis remitteret, dixerunt Barrabam.

22 Et Pilatus: Quid ergo, inquit eis, faciam de Jeſu, nomine Chriſto? Cui omnes, Crucifigatur, inquiunt.

23 Et Prætor: Quid enim mali fecit? At illi vehementius clamare: Crucifigatur.

24 Igitur videns Pilatus, ſe non ſolum nihil proficere, ſed etiam majorem tumultum fieri, ſumpta aqua manus coram plebe lavit, dicens: Ego inſons hujus innocentis ſanguinis ſum: vos videritis.

25 Et univerſus populus ſic reſpondit: Ejus ſanguinem luamus nos noſtrique nati.

26 Tunc ille Barrabam remiſit eis, Jeſum autem verberavit, & crucifigendum

crucifigendum tradidit.

27 Tum prætoriani milites Jeſum, in prætorium ducunt, & ad eum totam cohortem congregant,

28 Eumque ſpoliatum induunt chlamyde coccina,

29 Et contextam ex ſpinis coronam imponunt ejus capiti, & arundinem in ejus dextram, atque ita ante eum congenulantes, illudunt ei dicentes: Salve Rex Judæorum:

30 Eumque conſpuunt, & ſumpta arundine ei caput contundunt.

31 Deinde poſtquam ei illuſerunt, ſpoliant eum chlamyde, ipſiuſque veſtibus induunt, & in crucem tollendum abducunt.

32 Exeuntes autem nacti ſunt hominem Cyranæum, nomine Simonem, quem coegerunt Jeſu ferre crucem.

33 Deinde ubi venerunt in locum nomine Golgotha, qui Calvariæ locus appellatur,

34 Dederunt ei bibere acetum cum felle mixtum: Quod ille quum guſtaſſet, noluit bibere.

35 Eo autem crucifixo, ejus veſtimenta, ſorte jacta, diſpertiverunt, ut comprobaretur dictum illud Vatis: Mea inter ſeſe veſtimenta partiti, ſuper veſte mea ſortem jecerunt.

36 Igitur ſedentes eum illic obſervabant.

37 Poſuerunt autem ſupra caput ejus, ſcriptam ejus cauſam: Hic eſt Jeſus Rex Judæorum.

38 Tum crucifiguntur cum eo latrones duo, alter ad dexteram, alter ad ſiniſtram.

39 Qui præteribant autem, ei maledicebant, motantes ſua capita.

40 Et dicentes: Qui templum deſtruis, & triduo inſtauras, ſerva teſpſum. Si Dei filius es, deſcende de cruce.

41 Similiter & Pontifices cum Scribis & Senatoribus illudentes, dicebant:

42 Alios

42 Alios ſervavit, ſeipſum ſervare non poteſt. Si Iſraelitarum Rex eſt, deſcendat nunc de cruce, & ei credemus.

43 Deo confidit, liberet nunc eum, ſi ei favet: quandoquidem dixit eſſe ſe Dei filium,

44 Atque idem ei etiam latrones cum eo crucifixi exprobrabant.

45 A ſexta autem hora extiterunt per univerſam terram tenebræ, uſque ad horam nonam.

46 Circa nonam horam exclamavit Jeſus magna voce, dicens: Eli, Eli, lama ſabachthani: Hoc eſt, Mi Deus, Mi Deus, cur me dereliquiſti?

47 Quo audito, quidam horum, qui illic aderant, dicebant, eum vocare Eliam.

48 Ac ſtatim cucurrit eorum unus, ſumptaque ſpongia, & aceto repleta, affixaque arundini, dabat ei bibere.

49 At reliqui dicere: Sine, videamus an veniat Elias ſervatum eum.

50 Jeſus autem, cum rurſum ingenti voce clamaſſet, emiſit ſpiritum.

51 Et ecce templi velum in duas partes à ſummo ad imum fiſſum eſt, & terra commota eſt, & ſaxa fiſſa.

52 Et monimenta aperta, multaque corpora ſanctorum, qui obdormiverant, ſurrexerunt.

53 Qui ex monimentis egreſſi, poſt ejus reſurrectionem, ingreſſi ſunt in ſanctam urbem, & multis apparuerunt.

54 Centurio vero, & ejus comites, Jeſum cuſtodientes, viſo terræ motu, & iis quæ acciderant, vehementer territi, confeſſi ſunt eum vere Dei filium fuiſſe.

Feria

Feria ſecunda ante Paſcha.
Evangelium S. Marc. 14. 1.

Qunm autem futurum eſſet Paſcha & Azymalia poſt biduum, ſtudebant Pontifices & Scribæ eum fraudulenter captum interficere :

2 Sed id die feſto faciendum negabant, ne quis fieret populi tumultus.

3 Et dum erat Bethaniæ in domo Simonis Leproſi, eo accubante venit mulier habens alabaſtrum unguenti ſpicatæ nardi, pretioſi, quæ confracto alabaſtro, perfudit ejus caput.

4 Erant autem quidam qui apud ſeſe indignabantur, atque ita dicebant : Quorſum hæc unguenti jactura facta eſt ?

5 Poterat hoc pluſquam trecentis denariis vendi, & in pauperes erogari. Dum illi ſic adverſus eam fremunt :

6 Jeſus dixit : Sinite eam : Quid negotium ei faceſſitis ? bono opere functa eſt erga me.

7 Semper enim pauperes habebitis vobiſcum, quibus quandocunque voletis, benefacere poſſitis : at me non ſemper habebitis.

8 Quod potuit hæc, fecit : anticipavit meum corpus ad ſepulturam ungere.

9 Hoc vobis confirmo : ubicumque toto orbe publicabitur hoc Evangelium, etiam quid ea fecerit dicetur, ad ejus memoriam.

10 Judas autem Iſcariota, unus ex duodecim, Pontifices adiit, ut eum illis traderet.

11 Quo illi audito lætati, promiſerunt ei pecuniam ſe daturos. Itaque quærebat quo pacto eum poſſet opportune prodere.

12 Pri-

12 Primo autem Azymalium die, quum Paſcha immolandum foret, ſic ei dicunt ejus diſcipuli: Ubi vis ut tibi epulandum Paſcha præparatum eamus?

13 Tum ille diſcipulorum ſuorum duos dimittit, iiſque dicit: Ite in urbem: occurret vobis quidam aquæ fictile portans: eum ſequimini,

14 Et quò intraverit, ſic dicitote patrifamilias: Quærit magiſter ubi ſit manſio, ubi Paſcha cum diſcipulis ſuis pollucerat.

15 Ipſe verò vobis ingens cœnaculum oſtendet, inſtratum ac paratum: Illic nobis præparatote.

16 Ita profecti ejus diſcipuli, venerunt in urbem: & nacti quæ ille eis dixerat, Paſcha præpararunt.

17 Deinde ſub veſperum venit Jeſus cum duodecim,

18 Ac diſcumbentibus & epulantibus eis, dixit: Certò ſcitote fore, ut unus ex vobis me prodat, qui mecum epulatur.

19 Illi verò dolere cœperunt, eique ſinguli dicere: Isne ego ſum? Et alius: Isne ego ſum?

20 Quibus ille reſpondens: Unus eſt ex duodecim, inquit, qui mecum intingit in catinum.

21 Filius quidem hominis abit, quemadmodum de eo ſcriptum eſt: Sed væ homini illi per quem homine natus prodendus eſt. Præſtaret homini illi, nunquam eſſe natum.

22 Epulantibus autem eis, Jeſus ſumptum panem, actis laudibus, fregit, eiſque dedit & dixit: Accipite, comedite, hoc eſt corpus meum.

23 Deinde ſumptum poculum, gratiis actis, dedit eis: biberuntque ex eo omnes:

24 Atque ille eis dixit: Hic eſt ſanguis meus novi fœderis, pro multis effundendus.

25 Hoc

25 Hoc vobis certò dico, non me amplius bibiturum ex fœtu viteo, uſque ad illam diem, quum eum bibam novum in regno Dei.

26 Deinde laudibus dictis, profecti ſunt in montem olivarum:

27 Eiſque ſic dicit Jeſus: Vos me omnes hac nocte deſeretis: ſiquidem ſcriptum eſt: Percutiam paſtorem, & diſpergentur oves.

28 Sed poſtquam reſurrexero, præcedam vos in Galilæam.

29 At Petrus dixit ei: Etiamſi omnes deſerant, at ego non item.

30 Cui Jeſus: Hoc tibi confirmo, inquit, fore, ut hodie in hac nocte, priuſquam bis gallus cantet, tu me ter abneges.

31 At ille multo magis dicere: Imo etiamſi me una tecum mori oporteat, non abnegabo te: itidemque etiam omnes alii dicebant.

32 Deinde ubi venerunt in locum, cui nomen eſt Gethſemani, dixit ſuis diſcipulis: Sedete hic, dum ego oratum eo:

33 Aſſumptiſque una ſecum Petro & Jacobo & Johanne, cœpit turbari atque angi,

34 Eiſque dixit: Præ animi dolore emorior. Manete hic & vigilate.

35 Tum paululum progreſſus, procidit humi, oravitque, ut ſi fieri poſſet, horam illam declinaret:

36 Et: Abba Pater, inquit, omnia tu potes: averte hoc a me poculum. Verum non quod ego volo, ſed quod tu.

37 Deinde venit, & eos dormientes nactus, dicit Petro: Simon dormis? non potuiſti unam horam vigilare?

38 Vigilate & orate, ne veniatis in tentationem. Spiritus quidem promptus eſt, ſed caro infirma.

39 Deinde rurſus oratum ivit, eademque verba dixit,

40 Ac reverſus, eos rurſum dormientes offendit: eorum oculis ita gravatis, ut neſcirent quid ei reſponderent.

41 Deinde terriò venit, &: Dormite jam inquit, & requieſcite. Satis eſt, venit hora, ecce traditur homine natus in manus improborum.

42 Surgite, eamus. En, qui me prodit, adventat,

43 Et protinus adhuc eo loquente, advenit Judas, qui unus erat ex duodecim, comitante frequenti multitudine cum gladiis & fuſtibus à Pontificibus, ac Scribis, et Senatoribus.

44 Dederat autem illis ejus proditor ſignum, dicens: Quem oſculatus fuero, is eſt: eum capite, & tutò abducite.

45 Igitur ſimulac venit, eum adit, & ei dicit: Magiſter, Magiſter, eumque deoſculatus eſt.

46 Illi verò in eum manus injecerunt, eumque ceperunt.

47 Quidam autem eorum qui aderant, ſtricto enſe percuſſit Pontificis ſervum, eique abſtulit auriculam.

48 Et Jeſus illos ſic eſt allocutus: Tanquam ad latronem exiiſtis cum gladiis & fuſtibus, ad me comprehendendum.

49 Quotidie eram apud vos in fano docens, neque me cepiſtis: ſed ea fieri oportet quæ ſcripta ſunt.

50 Tum omnes eo relicto fugerunt.

51 Cumque adoleſcens quidam eum ſequeretur, linteo nudum corpus indutus, adoleſcentes eum ceperunt.

52 Ille verò relicto linteo, nudus eos effugit.

53 Abduxerunt autem Jeſum ad Pontificem, ad eumque convenerunt omnes Pontifices, & Senatores atque Scribæ.

54 Eumque procul ſecutus Petrus uſque in Pontificis atrium, una cum famulis reſidet, ſeque ad ignem calefacit.

55 Pon-

55 Pontifices verò totuſque conſeſſus, quærebant contra Jeſum Teſtimonium, ut eum necarent, nec inveniebant.

56 Nam multi quidem adverſus eum falſa teſtificabantur, ſed conſentanea non erant teſtimonia:

57 Et quidam extiterunt, qui contra eum falſa teſtabantur, ita dicentes:

58 Nos eum audivimus dicentem, ſe templum hoc munufactum eſſe diſſoluturum, & triduo aliud non manufactum extructurum.

59 Sed ne ſic quidem conſentanea erant eorum teſtimonia.

60 Tum Pontifex in medium ſurrexit, & Jeſum ſic interrogavit: Nihilne reſpondes? quid eſt, quod hi contra te teſtantur?

61 At Jeſus ſilebat, nihilque reſpondebat. Rurſum Pontifex eum hujuſmodi verbis interrogavit: Tune es Chriſtus celebrandi Dei filius?

62 Et Jeſus: Sum, inquit: & videbitis homine natum ſedentem ad dexteram potentiæ, & cum cœleſtibus venientem nubibus.

83 Tum Pontifex lacerare ſuas veſtes: Quid adhuc nobis opus eſt teſtibus? inquit.

64 Audiviſtis impiam vocem: quid vobis videtur? Illi verò eum omnes ut morte dignum damnarunt.

65 Cœperuntque eum quidam conſpuere, eique faciem obvelare, & colaphos impingere, ac dicere: Divina: eique alapas impingebant miniſtri.

66 Cum eſſet autem Petrus infra in atrio, venit quædam ancillarum Pontificis:

67 Et viſo Petro ſeſe calefaciente, intuita eum dicit. Tu quoque cum Nazareno Jeſu eras.

68 At ille negavit, ita dicens: Neſcio, nec intelligo quid dicas. Deinde foras in veſtibulum egreſſus

egreſſus eſt, & gallus cecinit.

69 Et ancilla eo viſo rurſum cœpit dicere eis qui aderant, eum ex illis eſſe.

70 At ille rurſum negavit. Paulo poſt rurſum qui aderant, dicunt Petro: Profectò tu ex illis es: Nam Galilæus es, & locutio tua congruit.

71 At ille cœpit deteſtari, & jurare, ſeſe non noviſſe hominem illum, quem illi dicerent.

72 Et iterum gallus cecinit. Tum Petrus recordatus ejus, quod ei dixerat Jeſus, fore ut priuſquam bis caneret gallus, ter eum negaret, cœpit flere.

Feria tertia ante Paſcha.

Evangelium S. Marc. 15. 1.

MAne protinus inito conſilio, Pontifices unà cum Senatoribus & Scribis, totuſque conſeſſus, Jeſum colligant, abductumque Pilato tradunt.

2 Eum Pilatus interrogavit, eſſetne judæorum Rex: Cui ille reſpondens: Ut tu dicis, inquit.

3 Quumque eum vehementer accuſarent Pontifices,

4 Pilatus eum rurſus his verbis interrogavit: Nihil reſpondes? Vide quanta contra te teſtificentur.

5 At Jeſus nihil amplius reſpondit, adeò ut miraretur Pilatus.

6 Solebat autem in illis feſtis eis laxare unum vinctum, quemcunque poſtulaſſent.

7 Erat quidam nomine Barrabas cum ſedi-

tioſis

tiosis vinctus, qui in seditione cædem fecerat.

8 Itaque cœperunt vulgò clamantes id exigere, quod ille semper eis erat facere solitus.

9 Et Pilatus sic eis respondit : Vultis ut vobis Judæorum regem solvam ?

10 Sciebat enim eum per invidiam á Pontificibus esse traditum.

11 Pontifices verò plebem instigarunt, ut sibi Barrabam potius ab illo laxari postularet.

12 Et Pilatus rursus eos alloquens : Quid ergo vultis, inquit, ut de eo faciam, quem Judæorum Regem dicitis ?

13 At illi denuo clamabant : Crucifige eum.

14 Et Pilatus : Quid enim mali fecit ? inquit eis. At illi eò acrius clamare : Crucifige eum.

15 Igitur Pilatus volens plebi satisfacere, laxavit eis Barrabam, Jesumque verberavit, & eis crucifigendum tradidit.

16 Et milites eo extra atrium, hoc est prætorium, educto, totam cohortem convocant :

17 Eumque purpura induunt, & ei implexam spineam coronam imponunt,

18 Eumque sic salutare incipiunt : Salve Rex Judæorum.

19 Ejusque caput arundine tundunt, & eum conspuunt, ac positis genibus venerantur.

20 Deinde postquam ei illuserunt, spoliant eum purpura, ipsiusque vestibus induunt, tum crucifigendum educunt :

21 Et prætereuntem quendtm Simonem Cyrenæum, rure venientem, Alexandri Rufique patrem, cogunt ejus ferre crucem,

22 Eumque ad locum Golgotha ducunt, quod Calvariæ locum significat.

23 Et ei myrrhinum vinum bibere dant, id quod ille non accepit.

24 Eo

24 Eo autem crucifixo, partiti ſunt ejus veſtimenta, jactâ ſuper eis ſorte, quid quiſque auferret.

25 Erat hora tertia cum eum crucifixerunt,

26 Inſcripto hoc ejus criminis titulo: REX JUDÆORUM:

27 Et cum eo latrones duos, alterum ad dexteram, alterum ad ſiniſtram crucifixerunt.

28 Ita comprobatum eſt ſcriptum illud, quod ſic habet: Et inter ſceleratos habitus eſt.

29 Prætereuntes autem ei maledicebant, capita quaſſantes & dicentes: Vah qui templum diſſolvis, & triduo inſtauras:

30 Serva teipſum, & de cruce deſcende.

31 Similiter & Pontifices inter ſeſe illudentes, cum Scribis dicebant: Alios ſervavit, ſeipſum ſervare non poteſt.

32 Chriſtus ille Iſraelitarum Rex, deſcendat nunc de cruce, ut eo viſo credamus. Item qui cum eo erant crucifixi, convicium ei faciebant.

33 Hora ſexta autem extiterunt per totam terram tenebræ, uſque ad horam nonam.

34 Ac hora nona exclamavit Jeſus magna voce dicens: Eloi, Eloi, lama ſabachthani: Quorum verborum hæc notio eſt: Mi Deus, mi Deus, cur me dereliquiſti?

35 Quo audito, quidam eorum qui aderant, dicebant eum Eliam vocare.

36 Quidam autem accurrit, & impleta aceto ſpongia arundinique affixa, ei bibere dat, dicens: ſinite, videamus an eum ereptum veniat Elias.

37 Et Jeſus, emiſſa magna voce, expiravit:

38 Et templi velum à ſummo ad imum in duas partes fiſſum eſt.

39 Ac videns Centurio, qui ei ex adverſo aſtabat, eum ita clamantem expiraſſe, dixit: Profecto hic homo filius erat Dei.

Feria

Feria quarta ante Paſcha.

Evangelium S. Luc. 22. 1.

INſtabat autem azymorum feſtum, quod Paſcha dicitur.

2 Et quærebant Pontifices & Scribæ ejus interficiendi modum : timebant enim plebem.

3 Intravit autem Satanas in Judam cognomine Iſcariotam, qui erat ex duodecim numero.

4 Itaque is Pontifices & antiſtites aggreſſus, verba cum eis fecit, quo pacto eum traderet eis.

5 Quo lætati illi, pacti ſunt ei ſe daturos argentum.

6 Itaque pollicitus, quærebat opportunitatem eum illis ſine turba tradendi.

7 Poſtquam autem venit azymorum dies, in quo immolandum erat Paſcha,

8 Miſit Jeſus Petrum & Johannem : Ite, inquit, paratum nobis Paſcha, ut polluceamus.

9 Et illi : Ubi vis paremus? inquiunt ei.

10 Quibus ille : Simulac in urbem intraveritis, inquit, incidetis in hominem aquæ fictile ferentem. Eum ſequimini in domum quò ingredietur :

11 Et ſic ejus domus patriſamilias dicitote : Quærit ex te magiſter, ubinam ſit manſio, ubi Paſcha cum ſuis diſcipulis polluceat?

12 Atque ille vobis cœnaculum ingens inſtratum oſtendet : Illic paratote,

13 Igitur digreſſi, & quæ ille eis prædixerat, nacti, pararunt Paſcha.

14 Ac poſtquam venit hora, accubuit, & duodecim

decim Apoſtoli eum eo.

15 Eòſque ſic allocutus eſt: Hujus vobiſcum pollucendi Paſchæ cupiditate ductus ſum, antequam ſupplicio afficiar.

16 Hoc enim ſic habetote, me eo non pollucturum eſſe, donec in Dei regno compleatur.

17 Tum ſumpto poculo, actiſque gratiis, dixit: Accipite hoc, & inter vos dividite,

18 Scitote enim, non ante me bibiturum eſſe de fructu vitis, quàm Dei regnum veniat.

19 Item ſumptum panem actis gratiis fregit, eiſque dedit, dicens: Hoc eſt corpus meum pro vobis dandum: Hoc facite in mei recordationem.

20 Similiter & poculum, poſtquam cœnatum eſt, dicens: Hoc poculum eſt novum fœdus, quod fit per meum ſanguinem, qui eſt pro vobis effundendus.

21 Cæterum ſcitote, mei proditoris manum eſſe mecum in menſa.

22 Et filius hominis quidem abit, ut eſt definitum: Verùm væ homini illi, per quem prodendus eſt.

23 Illi verò cœperunt inter ſeſe quærere, quiſnam eorum foret, qui id facturus eſſet.

24 Extitit etiam inter eos contentio, quis eorum maximus eſſe videretur.

25 At ille: Gentium reges (inquit eis) in eas dominantur: quique eis imperant, gubernatores appellantur.

26 At vos non ita: quin veſtrûm maximus perinde ſit ac minimus: & qui præeſt, perinde ac qui miniſtrat.

27 Uter enim major eſt? qui accumbit, an qui miniſtrat? nonne qui accumbit? Atqui ego ſum inter vos perinde ac qui miniſtrat.

28 Vos verò ii eſtis qui mecum permanſeritis in meis adverſis:

29 Et

29 Et ego regnum, quemadmodum mihi pater meus legavit, ſic vobis lego,

30 Ut comedatis, & bibatis in mea menſâ in regno meo, & in tribunalibus ſedeatis, jus dicentes duodecim tribubus Iſraelitarum.

31 Dixit item Dominus: Simon, Simon, conatus eſt quidem Satanas cribrare vos, ut frumentum:

32 Verùm ego pro te oravi, ne te fides deficeret. Tu viciſſim aliquando recreatus, confirmato fratres tuos.

33 At ille: Domine, inquit ei, tecum paratus ſum & carcerem & mortem adire.

34 Et ille: Sic habeto, Petre, inquit: non prius gallum hodie cantaturum, quàm tu me tibi notum eſſe, ter negaveris.

35 Cæterúm dum vos ſine crumena, inquit eis, & pera & calceis dimiſi, num qua re caruiſtis? Nulla inquiunt.

36 At nunc, inquit eis, & crumenam qui habet, ferat, itidemque peram: & qui gladium non habet, vendat ſuum pallium, & emat.

37 Scitote enim, in me comprobandum adhuc eſſe ſcriptum illud: Et inter nefarios habitus eſt. Habent enim meæ res finem.

38 Et illi: Domine, ecce hic duo gladii. Satis eſt, inquit eis.

39 Tum egreſſus contendit de more in Olivarum montem, eumque ſecuti ſunt diſcipuli.

40 Atque ubi ad locum venit, dixit eis: Orate ne in tentationem veniatis,

41 Tum ab eis fermè ad lapidis jactum digreſſus, poſitis genibus precatus eſt hujuſmodi verbis:

42 Pater, averte, ſi vis, hoc à me poculum. Quanquam non mea, ſed tua voluntas fiat.

43 Appartuit autem ei Angelus de cœlo, qui eum confirmaret.

44 Atque ille cum eſſet in æſtu, contentius orabat, & ſudore manabat ſimili ſanguineis guttis, ad terram delabentibus.

45 Deinde precatus ſurrexit, & ad ſuos diſcipulos venit, quos præ ægritudine dormientes nactus, dixit eis.

46 Quid dormitis? Surgite, orate, ne in tentationem veniatis.

47 Atque adhuc eo loquente, ſupervenit hominum turba, quibus is qui Judas dicebatur, unus ex duodecim, præibat. Is ad Jeſum oſculandum acceſſit.

48 Et Jeſus ſic eum allocutus eſt: Juda, tune oſculo filium hominis prodis?

49 Videntes autem ſui quid futurum eſſet, dixerunt ei: Domine, feriemuſne gladio?

50 Percaſſitque quidam eorum Pontificis ſervum, eique dexteram abſcidit auriculam.

51 Et Jeſus reſpondens: Sinite hactenus, inquit: & tacta illius auricula, eum ſanavit.

52 Dixit autem Jeſus eis qui ſe invaſerant, pontificibus, ac ſenatoribus: Tanquam ad latronem exiiſtis cum gladiis & fuſtibus.

53 Cum quotidie eſſem apud vos in fano, non injeciſtis mihi manus: ſed hæc veſtra eſt hora, & tenebrarum poteſtas.

54 At illi eum comprehenſum duxerunt, & in Pontificis domum introduxeruet. Petrus autem procul ſequebatur.

55 Cumque illi ignem in medio atrio incendiſſent, & conſediſſent, ſedebat etiam Petrus inter eos.

56 Eum ſedentem ad ignem conſpicara, & intuita quædam ancilla, dixit: Hic quoque cum eo erat.

57 At ille eum negavit, dicens: Mulier, non novi eum.

58 Item paulo poſt alius eo viſo dixit: Et tu ex eis es. At Petrus:

trus: Homo, inquit, non ſum.

59 Deinde interpoſita una ferè hora, alius quidam ſic affirmabat: Profectò hic quoque cum eo erat, etenim Galilæus eſt.

60 At Petrus: Homo, inquit, neſcio quid dicas. Tum ſtatim, eo adhuc loquente, cecinit gallus.

61 Et converſus Dominus Petrum aſpexit: Et Petrus Domini dictum recordatus, qui ei fore dixerat, ut priuſquam gallus caneret, eum ter negaret,

62 Foras egreſſus, acerbè flevit.

63 Jeſum autem qui tenebant homines, illudebant, verberantes:

64 Eoque velato, tundebant ei faciem, & ita interrogabant: Divina, quis ſit qui te percuſſit.

65 Atque alia multa contumelioſe dicebant in eum.

66 Deinde orto die coivit populi ſenatus, Pontifices & Scribæ, & ei in ſuum conſeſſum adducto ſic dixerunt:

67 Dic nobis, an tu Chriſtus ſis? Quibus ille: Si vobis dixero, non credetis:

68 Quod ſi vos etiam interrogavero, non mihi reſpondebitis, aut me abſolvetis.

69 Futurum eſt, ut ſedeat filius hominis ad dexteram potentis Dei.

70 Tu igitur Dei Filius eſt? Inquiunt omnes. Et ille: Sum quem vos eſſe me dicitis, inquit eis.

71 Tum illi: Quid jam nobis teſtimonio opus eſt, inquiunt, quum ipſi ex ejus ore audiverimus?

Feria

Feria quinta ante Paſcha.

Evangelium S. Luc. 23. 1.

IGiter ſurrexit omnis eorum multitudo, & eum duxit ad Pilatum:

2 Eumque accuſare inſtiterunt, dicentes, ſe ab eo gentem everti deprehendiſſe, & eum Cæſari tributa ſolvi vetare, dicentem ſe Chriſtum eſſe regem.

3 Et Pilatus eum interrogavit: Tune Judæorum Rex es? Cui ille reſpondens: Ut tu dicis, inquit.

4 Pilatus verò Pontificibus & hominum multitudini negavit ullum ſe in eo homine crimen deprehendere.

5 At illi urgere: Excitat populum, inquiunt, docens per totam Judæam, exorſus à Galilæa hucuſque.

6 Hic Pilatus audita Galilæa, quæſivit, an homo Galilæus eſſet.

7 Ac poſtquam eum ditionis Herodis eſſe cognovit, miſit eum ad Herodem, qui & ipſe Hieroſolymis per eos dies erat.

8 Herodes viſo Jeſu magnopere lætatus eſt, quippe qui eum jam diu videre cuperet (quod multa de eo audiebat) & aliquid ab eo prodigios fieri viſurum ſperaret.

9 Verùm licet eum multis de rebus interrogaverit, ille ei nihil reſpondit:

10 Quamvis etiam Pontifices & Scribæ qui aderant, eum acriter accuſarent.

11 Itaque deſpicatus eum Herodes cum ſuis militibus, ac ludificatus, indutum veſte ſplendida Pilato remiſit.

12 Factique ſunt inter ſeſe amici Pilatus & Herodes eo ipſo die: Nam antea inter eos intercedebat ſimultas.

13 Pilatus autem convocatos Pontifices & magiſtratus ac populum ſic allocutus eſt:

14 Adduxiſtis hunc hominem mihi, tanquam qui populum avertat: Atqui ego in veſtra præſentia examinans, nullum eorum crimen in hoc homine deprehendi, quibus vos eum accuſatis.

15 Sed nec Herodes: ad eum enim miſi vos, & videtis nihil morte dignum ab hoc factum eſſe.

16 Itaque eum caſtigabo, ac relaxabo.

17 Habebat autem neceſſe eis unum relaxare per feſtum.

18 Igitur illi univerſa multitudine exclamarunt ut eum tolleret, ſibique Barrabam remitteret,

19 Qui fuerat propter ſeditionem quandam in urbe factam, & cædem, conjectus in carcerem.

20 Cumque rurſum Pilatus Jeſum abſolvere volens, clamaſſet:

21 Illi ſic reclamare: Crucifige, Crucifige eum.

22 Quid enim is mali fecit? Inquit, eos tertium alloquens. Nullum in eo capitale crimen deprehendi: Itaque eum caſtigabo, & abſolvam.

23 At illi magnis clamoribus inſtare, flagitantes ut is crucifigeretur, gliſcentibus eorum Pontificumque vocibus.

24 Itaque Pilatus eorum poſtulata facere decrevit:

25 Eiſque eum qui propter ſeditionem & cædem fuerat in cuſtodiam datus, & quem flagitabant, abſolvit: Jeſum autem eorum arbitrio tradidit.

26 Hoc illi abducto, Simonem quendam Cyrenæum, rure venientem comprehenderunt, eique crucem

crucem poſt Jeſu tergum ferendam impoſuerunt.

27 Sequebatur autem eum ingens hominum, multitudo, & mulierum quæ plangebant, eumque lamentabantur.

28 Ad quas Jeſus converſus, dixit: Hieroſolymitanæ fœminæ, ne me deplorate, ſed vos veſtroſque natos deplorate.

29 Nam ſcitote fore tempus, quo beatæ dicentur ſteriles, & uteri qui non genuerint, & ubera quæ non lactaverint:

30 Quum quidem eo venietur, ut dicant omines montibus, Corruite in nos: Et collibus, Obruite nos.

31 Nam ſi viridi arbori fiunt hæc, aridæ quid fiet?

32 Ducebantur autem etiam alii duo facinoroſi, cum eo interficiendi.

33 Atque ubi ad locum ventum eſt, qui Calvaria vocatur: illi eum ibi, & facinoroſos, alterum ad dexteram, alterum ad ſiniſtram, crucifixerunt.

34 Et Jeſus: Pater, inquit, ignoſce eis, neſciunt enim quid faciant. Illi verò ejus veſtimenta ſorte jacta partiti ſunt:

35 Aſtabatque ſpectans populus, & magiſtratus quoque eum cum eis deridebant: Alios ſervavit, inquiebant, ſervet ſeipſum, ſi is Chriſtus eſt Dei electus.

36 Accedebant etiam milites, qui ei illuderent, & acetum ei offerebant:

37 Et: Si tu Judæorum rex es, inquiebant, ſerva teipſum.

38 Erat & titulus ſupra eum, Græcis, Romanis, & Hebraicis literis ſcriptus: HIC EST JUDÆORUM REX.

39 Atque unus pendentium facinoroſum, ei maledicebat, ita dicens: Si tu Chriſtus es, ſerva & teipſum & nos.

40 At alter contrà, ſic eum objurgare: An tu Deum non metuis, qui ſis in eodem ſupplicio?

41 Et

41 Et nos quidem meritò: nam noſtris digna factis accipimus: at hic nullum facinus commiſit.

42 Tum ad Jeſum: Memento mei, Domine inquit, cum veneris in regnum tuum.

43 Cui Jeſus: Hoc tibi confirmo, inquit, te hodie fore mecum in Paradiſo.

44 Erat autem hora ferè ſexta, & tenebræ per totam terram extiterunt uſque ad horam nonam:

45 Et ſol infuſcatus eſt, & templi velum medium ſciſſum eſt.

46 Et Jeſus clamans ingenti voce, dixit: Pater, tibi in manus commendo ſpiritum meum. Atque hæc locutus expiravit.

47 Ea re viſa, centurio Deo gloriam tribuit dicens: Profectò hic homo juſtus erat.

48 Et omnis hominum multitudo, qui ad hoc ſpectaculum venerant, videntes quæ facta forent, tundentes ſua pectora reverſi ſunt.

49 Aſtabant autem omnes ejus noti procul, nec non fœminæ, quæ eum fuerant a Galilæa ſecutæ, ea aſpicientes.

Fiera Sexta in Paraſceue, ſeu Dies Paſſionis Domini.

Evangelium S. John. 19. 1.

TUnc ergo cepit Pilatus Jeſum, ac verberavit:

2 Et milites implexam ex ſpinis coronam impoſuerunt ejus capiti, eumque purpurea toga induerunt.

3 Atque ita dicebant: Salve rex Judæorum, eique alapas impingebant.

4 Deinde rurſus exit Pilatus, & illos ſic alloquitur: En vobis eum foras adduco, ut ſciatis, me nullum

nullum in eo comperire crimen.

5 Ac egreſſo foràs Jeſu, ſpineam coronam purpureamque togam ferente, dixit eis Pilatus: Ecce homo.

6 At Pontifices & miniſtri eo viſo exclamare: Crucifige, crucifige. Quibus Pilatus: Capite eum vos, inquit, & crucifigite, nam ego crimen in eo non deprehendo.

7 At Judæi contrà: Nos legem habemus, inquiunt ei, ex qua lege noſtra debet mori, quoniam ſe Dei filium fecit.

8 Hac voce audita, Pilatus magis timuit,

9 Et rurſus in prætorium ingreſſus dixit Jeſu: Unde es tu? ar Jeſus ei reſponſum non dedit.

10 Itaque Pilatus ſic eum affatur: Mihi non eloqueris? Neſcis me poteſtatem habere tui vel crucifigendi, vel abſolvendi?

11 Reſpondit Jeſus: Non haberes ullam in me poteſtatem, niſi id tibi ſuperne datum foret. Itaque me tibi tradidit, in majore culpa eſt.

12 Ex eo ſtudebat Pilatus eum abſolvere. At Judæi reclamare, Si iſtum abſolvis, non es Cæſaris amicus: quicunque ſe regem facit, contravenit Cæſari.

13 Hoc audita voce, Pilatus Jeſum foras eduxit, & pro tribunali ſedit, in loco qui Lapidipavium appellatur, Hebraicè autem Gabbatha:

14 Quum quidem eſſet Paſchæ præparatio, hora ferè ſexta, atque ita Judæos alloquitur: Ecce rex veſter.

15 At illi occlamare: Tolle tolle, crucifige eum. Regem ego veſtrum crucifigam? inquit eis Pilatus. Cui pontifices reſponderunt: Non habemus regem, niſi Cæſarem.

16 Tum demum eum illis crucifigendum tradidit. Et illi Jeſum acceptum abduxerunt:

17 Iſque ſuam ferens crucem, profectus eſt in locum Calvariæ appellatum,

18 qui

18 qui dicitur Hebraicè Golgotha, ubi eum crucifixerunt, & unà cum eo hinc atque hinc duos alios, Jeſum autem medium.

19 Scripſit autem titulum Pilatus, quem cruci impoſuit, in quo ita ſcriptum erat: Jeſus Nazarenus rex Judæorum.

20 Hunc titulum cum multi Judæorum legiſſent (nam prope urbem erat is locus, ubi in crucem ſublatus eſt Jeſus, & ſcriptum erat Hebraicè, Græcè, & Latinè) monuerunt Judæorum pontifices Pilatum,

21 Ne ſcriberet Judæorum regem, ſed, qui ſe Judæorum regem eſſe dixiſſet.

22 At Pilatus reſpondit: Quod ſcripſi, ſcripſi.

23 Igitur milites, poſtquam Jeſum cruci affixerunt, ejus veſtimenta ceperunt, & ex eis quatuor partes fecerunt, ſingulis militibus unam: itemque tunicam. Erat autem tunica inconſuta, à ſumma tota contexta.

24 Itaque commonuerunt inter ſeſe, non eſſe dividendam, ſed de ea ſortiendum, cujus eſſet: ut fieret quod in ſcripto illo habetur: Partiti ſunt inter ſeſe mea veſtimenta, & ſuper veſte mea ſortem jecerunt. Atque hæc quidem fecere milites.

25 Aſtabant autem apud Jeſu crucem, ejus mater, & matris ſoror, Maria Cleophæ conjux, & Maria Magdalena.

26 Jeſus igitur conſpicatus matrem, & aſtantem diſcipulum quem amabat, dicit matri ſuæ: Mulier, ecce filius tuus.

27 Deinde dicit diſcipulo: Ecce mater tua. Atque ex illa hora recepit eam diſcipulus ad ſe.

28 Poſtea ſciens Jeſus omnia jam perfecta eſſe, ut perficeretur quod ſcriptum erat: dicit: Sitio.

29 Jacebat autem ibi vas aceti plenum. Itaque illi oppletam aceto ſpongiam, & hyſopo affixam, admoverunt ejus ori.

30 Et Jeſus aceto ſumpto, dixit: Peractum

eſt, ac inclimato capite, emiſit ſpiritum.

31 Judæi verò, quandoquidem erat Præparatio, ne manerent in cruce corpora Sabbato (erat enim celebris illa dies Sabbati) Pilatum rogarunt, ut eorum crura frangerentur, iique auferrentur,

32 Itaque venerunt milites, & primi quidem curra fregerunt, itemque alterius cum eo crucifixi.

33 Sed ubi ad Jeſum ventum eſt, ut eum viderunt jam mortuum, non fregerunt ejus crura:

34 Sed unus militum lancea latus ejus pupugit, ac continuò exiit ſanguis & aqua.

35 Atque hoc idem qui vidit teſtatur, eſtque verum ejus teſtimonium: iſque ſe vera dicere ſcit, ut vos quoque credatis.

36 Acciderunt enim hæc, ut ſcriptum illud comprobaretur: Nullum ejus os frangetis.

37 Itemque aliud ſcriptum ait: Intuebuntur quem compunxerint.

Vigilia Paſchæ.

Evangelium S. Matth. 27. 57. *&c.*

SUB veſperum venit dives homo ab Arimathæa, nomine Joſephus, qui & ipſe fuerat à Jeſu diſciplina.

2 Is Pilatum aggreſſus, petiit Jeſu corpus. Tum Pilatus juſſit tradi corpus.

3 Et Joſephus ſumptum corpus involvit mundo linteo.

4 Et in ſuo novo monimento poſuit, quod in ſaxo exciderat, advolutoque ingenti lapide ad oſtium monimenti, diſceſſit.

5 Quum

5 Quum quidem illic eſſet Maria Magdalena, & altera Maria, è regione ſepulchri ſedentes.

6 Poſtero die, qui eſt poſt præparationem, coiverunt Pontifices, & Phariſæi ad Pilatum.

7 Et eum ſic allocuti ſunt: Domine, meminimus deceptorem illum dicere, cum adhuc viveret, ſeſe intra tres dies eſſe reſurrecturum.

8 Quare jube muniri ſepulchrum, uſque ad diem tertium, ne fortè ejus diſcipuli eum ſurreptum eant, dicantque populo, eum ex mortuis ſurrexiſſe, atque ita novus oriatur error priore deterior.

9 Quibus Pilatus: Habetis cuſtodiam, inquit: ite id munitum veſtro modo.

10 Ita illi ſepulchrum munitum iverunt: & lapidem, præter adhibitam cuſtodiam, ſigillarunt.

Dies Paſchæ.

Evangelium S. Johan. 20. 1.

PRimo autem poſt Sabbatum die, Maria Magdalena manè venit, cùm adhuc tenebræ forent, ad monimentum &, ſaxum aſpicit amotum à monimento.

2 Itaque currit, & ad Simonem Petrum, atque ad alterum diſcipulum, quem Jeſus amabat, venit, eiſque ſic dicit: Sublatus eſt ex monimento Dominus, neque ſcimus ubi ſit poſitus.

3 Igitur egreſſus Petrus, & alter diſcipulus, venerunt ad monimentum,

4 Ac currentibus ſimul ambobus, alter diſcipulus Petro celerius præcucurrit, priorque venit ad monimentum,

5 Et introſpiciens vidit quidem jacentia lintea, non tamen introgreſſus eſt.

6 At

6 At Simon Petrus eum ſequens venit, & in monimentum ingreſſus, vidit jacentia lintea,

7 & ſudarium (quod ſuper ejus capite fuerat) non cum linteis jacens, ſed ſeorſum in uno loco involutum.

8 Tum demum intravit etiam alter diſcipulus, qui prior venerat, in monimentum: viditque, & credidit.

9 Nondum enim literas intelligebant, oportere eum ex mortuis reſurgere.

10 Itaque rurſus ad ſe diſceſſerunt diſcipuli.

Feria ſecunda poſt Paſcha.

Evangelium S. Luc. 24. 13.

13 PRoficiſcebantur autem eorum duo eo ipſo die in vicum, diſtantem ab Hieroſolyma ſtadia ſexaginta, cujus nomen erat Emaus.

14 Et inter ſeſe de omnibus iis rebus quæ acciderant colloquebantur.

15 Atque eis colloquentibus ac diſputantibus, ipſe Jeſus accedit, & cum eis iter facit.

16 Ita autem tenebantur eorum oculi, ut eum non agnoſcerent.

17 Atque ille: Qui ſunt iſti ſermones, inquit eis, quos inter vos confertis, ambulantes, idque triſtes?

18 Cui unus, nomine Cleophas, ita reſpondit: Tune ſolus adeò Hieroſolymæ hoſpes es, ut ea neſcias quæ in ea per hoſce dies acciderunt?

19 Quænam? inquit eis. De Jeſu Nazareno, inquiunt, qui vir vates fuit, re verbiſque potens & in Dei, & in totius populi conſpectu:

20 Utque eum tradiderint pontifices magiſtratuſque noſtri ad capitale judicium, & in crucem ſuſtulerint?

20 Et

21 Et tamen nos eum eſſe ſperabamus, qui Iſraelitas liberaturus eſſet. Accedit ad hæc omnia, quòd tertius hic dies agitur, ex quo facta ſunt.

22 Quanquam mulieres quædam ex noſtris ſtupefecerunt nos : quæ mane ad monimentum profectæ,

23 Neque corpus nactæ, redierunt, & ſe angelorum viſum vidiſſe dixerunt, qui eum vivere dicerent.

24 Et ſociorum noſtrorum quidam ad monimentum profecti, ſic eſſe compererunt, quemadmodum dixerant fœminæ : ipſum quidem non viderunt.

25 Et ille : O ſocordes, inquit eis, & animo tardi, ad credenda quæ tam multa dixere vates.

26 Quaſi verò non ea pati Chriſtum, & ita ſuam inire gloriam oportuerit.

27 Tum exorſus à Moſe, omnes obiens vates, eis per omnia ſcripta, quæ de ſeipſo dicta forent, interpretabatur.

28 Deinde ubi prope vicum, quò proficiſcebantur, ventum eſt, ipſe ſe longius ire ſimulabat.

29 Sed illi eum coegerunt : dicentes : Mane nobiſcum : appetit enim veſpera, & dies inclinavit. Itaque ingreſſus eſt ad manendum cum eis.

30 Atque inter accumbendum cum eis, panem ſumpſit, eumque, fauſta ſuper eo precatione uſus, fregit, & eis præbuit.

31 Et illi apertis eorum oculis, eum agnoverunt : atque ille ex eorum conſpectu evanuit.

32 Tum illi inter ſeſe ſic dicere : Nimirum nobis ardebat animus, cum nos in via alloqueretur, cumque nobis ſcripta aperiret.

33 Ergo ea ipſa hora ſurgunt, & Hieroſolymam redeunt, & congregatos inveniunt undecim, eorumque ſocios,

34 Qui dicebant re ipſa ſurrexiſſe dominum, ſeque Simoni oſtendiſſe.

35 Atque ipſi quæ in via contigiſſent, narrare cœperunt, utque eis frangendo pane cognitus fuiſſet.

Feria

Feria tertia poſt Paſcha.

Evangelium S. Luc. 24. 36.

36 HÆC eis loquentibus, ipſe Jeſus in eorum medio ſtetit, &, Salvete, inquit.

37 Cumque pavefacti ac perterriti ſe ſpiritum cernere putarent, dixit eis:

38 Quid turbati eſtis? aut cur iſtæ ſubeunt animos veſtros cogitationes?

39 Aſpicite meas manus atque pedes, quod ipſe ego ſum. Attrectate me, & aſpicite: nam ſpiritus quidem carnem & oſſa non habet, ut habere me videtis.

40 Hæc locutus, oſtendit eis manus atque pedes.

41 Cumque adhuc præ gaudio diffiderent, ac mirarentur, dixit eis: Habetis hic aliquid eduli?

42 Tum illi toſti piſcis partem, & favi mellis, præbuerunt,

43 Et ille coram eis ſumpſit ac comedit.

44 Et ad eos ſic verba fecit: Hæc ſunt quæ vobis, dum adhuc vobiſcum eram, dixi. Scilicet oportere omnia in Moſis lege, vatibuſque & Pſalmis, de me ſcripta perfici.

45 Tum eis mentem ad intelligenda ſcripta aperuit,

46 Et ita dixit: Sic ſcriptum fuit, & ſic Chriſtum ſupplicio affici oportuit, & tertia die ex mortuis reſurgere,

47 Ejuſque nomine vitæ correctionem, & peccatorum veniam per omnes gentes facto ab Hieroſolymis initio, prædicari.

48 Atque horum vos teſtis eſtes.

Dominicus

Dominicus primus poſt Paſcha.

Evangelium S. John. 20. 19.

19 QUUM eſſet veſpera, illo ipſo die, qui proximus erat à Sabbato, clauſis præ Judæorum metu, ejus loci portis, ubi erant diſcipuli congregati, venit Jeſus, in medioque ſtetit, & eis dixit: Salvete.

20 Ac eo dicto, oſtendit eis ſuas manus atque latus. Hic quum diſcipuli viſo Domino lætati eſſent,

21 Jeſus eos denuo ſic allocutus eſt: Salvete. Quemadmodum miſit me Pater, ſic ego mitto vos.

22 Hoc dicto, afflavit, & eis dixit: Accipite Spiritum Sanctum.

23 Si quorum peccata remiſeritis, remiſſa erunt: ſi quorum tenueritis, tenta erunt.

Dominicus ſecundus poſt Paſcha.

Evangelium S. Johan. 10. 11.

11 EGo ſum paſtor bonus. Paſtor bonus animam ſuam ponit pro ovibus.

12 At mercenarius, qui paſtor non eſt, cujus ſuæ non ſunt oves, ſi venientem lupum videt, fugit, relictis ovibus: lupus oves rapit, ac profligat.

13 At mercenarius fugit, nempe mercenarius, nec ovium curam gerens.

14 Ego ſum paſtor bonus, & meas agnoſco, & à meis agnoſcor. 5 Ut

15 Ut me novit Pater, ſic ego Patrem novi. animamque pono pro ovibus.

16 Et alias oves habeo, quæ non ſunt hujus ovilis: quæ etiam mihi adducendæ ſunt, meamque vocem audient, & fiet unum ovile, unus paſtor.

Dominicus tertius poſt Paſcha.

Evangelium S. Johan. 16. 16.

16 PAulo poſt non videbitis me, rurſumque paulo poſt cernetis me, quoniam ego ad patrem proficiſcor.

17 Tum ejus diſcipulorum nonnulli ſic inter ſeſe dicere: Quid ſibi vult, quod nobis dicit, paulo poſt non viſuros ſe, rurſumque paulo poſt aſpecturos ſe? itemque, ſe ad patrem proficiſci?

18 Hoc quid eſt, quod dicit, paulo poſt? neſcimus quid loquatur.

19 At Jeſus intelligens, eos velle interrogare ſe, ſic eos affatus eſt: De eo inter vos contenditis, quòd dixi, vos paulo poſt non viſuros me, rurſumque paulo poſt aſpecturos me.

20 Hoc pro certo & indubitato habetote: vos flebitis ac lamentabimini, at mundus lætabitur: vos verò dolebitis, ſed dolor iſte vertetur in lætitiam.

21 Mulier dum parit, in dolore eſt, quippe cujus hora venerit: ſed poſtquam puerum edidit, non jam meminit cruciatus, præ lætitia, quòd editus eſt in mundum homo.

22 Vos quoque nunc quidem in dolore eſtis: ſed reviſam vos, veſterque lætabitur animus, veſtramque lætitiam nullus vobis eripiet.

Dominicus

Dominicus quartus poſt Paſcha.

Evangelium S. Johan. 16. 5.

5 NUnc proficiſcor ad eum qui me miſit: nec quiſquam me veſtrùm interrogat, quo proficiſcar.

6 Sed quoniam hæc vobis loquutus ſum, animos habetis mæroris plenos.

7 At ego vobis verum dico. E re veſtra eſt, ut ego diſcedam: niſi enim diſceſſero, Confirmator ad vos non veniet. Sin abiero, eum ad vos mittam.

8 Atque ille ubi venerit, mundum arguet de peccato, & de juſtitia, & de judicio.

9 De peccato, quoniam mihi fidem non habent.

10 De juſtitia, quoniam ad Patrem diſcedo, nec me videbitis amplius.

11 De judicio, quoniam hujus mundi princeps judicatus eſt.

12 Adhuc multa vobis habeo dicenda, ſed quæ nunc ferre nequeatis.

13 Verum cum venerit ille, videlicet veritatis Spiritus, præibit vobis ad omnem veritatem. Non enim ſua ſponte loquetur, ſed quæcunque audiverit, eloquetur, & futura vobis prænunciabit.

14 Ille me illuſtrabit: ſiquidem de meo ſumet, quæ vobis exponat.

15 Omnia quæcunque Pater habet, mea ſunt: propterea dixi, illum de meo ſumpturum eſſe, quæ vobis exponat.

Dominicus quartus poſt Paſcha.

Evangelium S. Johan. 16. 23.

23 HOC vobis etiam etiamque confirmo: quæcunque a meo Patre per meum nomen poſtulaveritis, daturum eſſe vobis.

24 Hactenus nihil per meum nomen petiiſtis: Petite, et obtinebitis, ut plena ſit veſtra lætitia.

25 Hæc vobis oratione figurata locutus ſum: tempus erit, cum non jam per figuras vos alloquar; ſed aperte vobis de Patre meo diſſeram.

26 Quo quidem tempore per meum nomen poſtulabitis. Neque vero vobis promitto, me veſtra cauſa oraturum eſſe patrem:

27 Ipſe enim Pater diligit vos, quoniam vos me diligitis, et me creditis a Deo profectum.

28 Profectus a Patre veni in mundum, rurſum relinquo mundum, et ad Patrem diſcedo.

29 Tum ejus diſcipuli: nunc tu quidem aperte loqueris, inquiunt ei, nec ulla orationis figura uteris.

30 Nunc ſcimus te omnia ſcire, nec opus tibi eſſe, ut te quis interroget. Hinc te a Deo profectum credimus.

31 At Jeſus contra: Nunc creditis, inquit.

32 Atqui adventat hora, et jam advenit, cum alius aliò diſſipabimini, et me ſolum relinquetis: quanquam non ſum ſolus, adeſt enim mihi pater.

33 Hæc vobis ideo locutus ſum, ut in me acquieſcatis. In mundo afficiemini cruciatu: ſed bono eſte animo, ego vici mundum.

Dies

Dies Aſcenſionis Domini.

Evangelium S. Marc. 16. 14.

14 TAndem diſcumbentibus illis undecim apparuit, & eis incredulitatem ac pervicaciam exprobravit, quòd eis qui ſe reſurrexiſſe viderant, non credidiſſent:

15 Eiſque dixit: Ite in totum orbem, prædicate Evangelium omni creaturæ.

16 Qui crediderit, & baptizatus fuerit, ſervabitur: qui verò non crediderit, condemnabitur.

17 Signa autem eos qui crediderint, hæc ſequentur: in nomine meo dæmonia ejicient: linguis loquentur novis.

18 Serpentes tollent: & ſi quid mortiferum biberint, non eis nocebit: quum ægrotis manus imponent, illi benè habebunt.

19 Igitur Dominus poſtquam eos allocutus eſt, ſublatus eſt in cœlum, & ad Dei dexteram ſedit.

20 Illi verò digreſſi, ubique prædicarunt, Domino adjuvante, & orationem ſequentibus ſignis confirmante.

Dominicus poſt Aſcenſionem.

Evangelium S. Johan 15. *et pars decimi ſexti.*

26 CUM venerit Confirmator, quem ego vobis a Patre mittam, ſcilicet ſpiritus veritatis, qui a Patre proficiſcitur, is de me teſtabitur.

27 Quin

27 Quin et vos teſtes eſtis, qui mecum fueritis ab initio.

1 Hæc vobis loquor, ne deficiatis.

2 Privabunt vos Collegiis: atque adeo tempus erit, cum omnes qui vos interficient, putabunt ſe cultum præſtare Deo.

3 Quæ quidem vobis ideo facient, quod neque patrem neque me norunt.

4 Atqne hæc ideo vobis locutus ſum, ut cum tempus venerit, memineritis, quod ego vobis ea dixerim.

Dies Pentecoſtes.

Evangelium S. Johan. 14. 15.

15 SI me amatis, mea præcepta ſervate.

16 Ego verò meum patrem exorabo, ut alium vobis confirmatorem det, qui vobiſcum perpetuò maneat:

17 Scilicet veritatis ſpiritum, quem mundus conſequi non poteſt, quod eum neque videt, neque cognoſcit: at vos eum cognoſcitis: quoniam apud vos manet, & in vobis futurus eſt.

18 Non relinquam vos pupillos: inviſam vos.

19 Poſt paulo jam me non videbit mundus: at vos videbitis, quoniam & ego vivo, & vos vivetis.

20 In illa die vos intelligetis, & me in patre meo, & vos in me, et me in vobis eſſe.

21 Qui mea præcepta tenet, conſervatque, ille eſt qui me amat. Qui verò me amat, amabitur à patre meo: eumque ego amabo, & me ei patefaciam.

22 Tum Judas, non Iſcariota: Domine, inquit ei, quid cauſæ eſt, ut tu nobis

nobis teipſum ſis patefacturus, mundo non item?

23 Cui Jeſus: Si quis me amat, inquit reſpondens, is ſermoni meo parebit, eumque meus pater amabit, & ad eum veniemus, & apud eum manebimus.

24 Qui me non amat, mea dicta non exequitur. Sermo autem quem auditis, meus non eſt, ſed patris qui miſit me.

25 Hæc vobis elocutus ſum, apnd vos manens.

26 Sed confirmator, Spiritus ſanctus, quem mittet pater meo nomine, is vos omnia docebit, & vobis in memoriam revocabit quæcunque ego vobis dixi.

27 Pacem relinquo vobis, pacem meam do vobis: non quemadmodum dat mundus, ego do vobis. Nolite animo perturbari, neque formidare.

28 Audiviſtis ut dixerim vobis, abire me, reviſurum vos. Si me amaretis, gauderetis, quia dixiſſem, me ad patrem proficiſci, quòd pater major me ſit.

29 Et nunc dixi vobis priuſquam fiat, ut cum factum fuerit, credatis.

30 Jam non multa loquar vobiſcum: venit enim hujus mundi princeps, nec habet in me quicquam.

31 Sed intelligendum mundo eſt, me amare patrem: & ut mihi mandavit pater, ita facere. Surgite, abeamus hinc.

Feria ſecunda poſt Pentecoſten.

Evangelium S. Johan. 3. 16.

16 SIC amavit Deus mundum, ut Filium ſuum unicum dederit, ut quiſquis in eum credat, non pereat, ſed vitam obtineat ſempiternam.

17 Non

17 Non enim miſit Deus Filium ſuum in mundum, ut mundum damnet, ſed ut ſervetur per eum mundus.

18 Qui in eum credit, non damnabitur: qui verò non credit, jam damnatus eſt, quod in unigenæ Dei filii nomen non crediderit.

19 Hæc eſt autem damnatio, quòd cum venerit in mundum lux; tenebras magis quàm lucem amaverint homines, quippe quorum prava forent opera.

20 Quiſquis enim vitioſa facit, lucem odit, nec in lucem prodit, ne ejus facta arguantur.

21 Sed qui vera facit, is in lucem prodit, ut patefiant ejus opera, utpote facta divinitus.

Feria tertia poſt Pentecoſten.

Evangelium S. Johan. 10. 1.

CErto, certoque ſcitote, qui in ovinum ſtabulum non per januam intrat, ſed aliâ tranſcendit, eum furem ac latronem eſſe.

2 Qui vero per januam intrat, paſtor eſt ovium.

3 Huic janitor aperit, ejuſque vocem audiunt oves, iſque ſuas oves appellat nominatim, educitque,

4 Et emiſſis ovibus ſuis præit viam: eumque ſequuntur oves, quippe cujus vocem agnoſcant.

5 Alienum autem non ſequantur, ſed fugiant, quippe quæ alienorum vocem non agnoſcant.

6 Hanc ſententiam cum eis dixiſſet Jeſus, nec illi intelligerent quid ſibi vellent ea quæ eis dicebat;

7 Jeſus porro dixit eis: certo, certoque ſcitote me ovinam eſſe januam.

8 Omnes

8 Omnes quicumque ante me venerunt, fures ſunt et latrones, nec eos audiverunt oves.

9 Ego ſum janua: per me qui intrabit, ſervabitur, & intrabit, et exibit, et paſcuum inveniet.

10 Fur non venit, niſi ut furetur, ut macter, ut perdat. Ego veni, ut vitam habeant, et largius habeant.

Dominicus Trinitenſis.

Evangelium S. Johan. 3. 1.

ERat homo quidam ex Phariſæis, nomine Nicodemus, Iudæorum primarius:

2 Is Ieſum noctu adiit, & eum ſic eſt allocutus: Magiſter, ſcimus te veniſſe doctorem à Deo. Nam iſta tam miranda facere quæ tu facis, nemo poſſit, niſi adſit ei Deus.

3 Cui Jeſus reſpondens: Hoc tibi etiam atque etiam confirmo, inquit, qui denuo natus non fuerit, eum non poſſe Divinum regnum videre.

4 Et Nicodemus: Quo pacto poſſit homo naſci qui ſit ſenex? Nunquid poteſt iterum in ventrem ſuæ matris ingredi, atque naſci?

5 At Jeſus ei reſpondens: Hoc tibi magnopere confirmo, qui ex aqua et ſpiritu natus non fuerit, non poſſe in divinum regnum intrare.

6 Quod ex carne natum eſt, caro eſt: et quod ex ſpiritu natum eſt, ſpiritus eſt.

9 Noli mirari, quòd tibi dixerim, vobis eſſe renaſcendum.

8 Ventus quovis flat, ejuſque ſonitum tu audis: ſed unde veniat, aut quò abeat, neſcis. Sic eſt, quiſquis

quiſquis ex ſpiritu natus eſt.

9 At Nicodemus contra: Quo pacto poſſunt iſta fieri, inquit?

10 Cui reſpondet Jeſus: Tu Iſraelitarum doctor es, et hæc neſcis?

11 Hoc iterum atque iterum tibi confirmo; nos quod dicimus et teſtificamur, id ſcimus ac vidimus, et tamen teſtimonium noſtrum non accipitis.

12 Si cùm terreſtria vobis dixerim, tamen non creditis; quomodo, ſi dixero cœleſtia, credetis?

13 Atqui nemo cœlum conſcendit, niſi qui ex cœlo deſcendit, filius hominis, qui eſt in cœlo.

14 Ac quemadmodum Moſes ſerpentem extulit in Solitudine, ſic oportet filium hominis extolli,

15 Ut quiſquis ei fidem habeat, non pereat, ſed vitam obtineat ſempiternam.

Dominicus primus poſt Trinitatem.

Evangelium S. Luc. 16. 19.

19 ERat homo quidam dives, qui purpura & byſſo veſtiebatur, quotidie lautè voluptatibus indulgens.

20 Erat & quidam pauper nomine Lazarus, qui ad ejus veſtibulum jacebat ulceroſus,

21 Cupienſque ſaturari micis, quæ de divitis menſa decidebant. Quin & canes veniebant, & ejus ulcera lingebent.

22 Accidit autem ut moreretur pauper, & ab Angelis in Abrahami gremium auferretur. Mortuus eſt & dives, & ſepultus.

23 Atque is in orco, ſublatis oculis, cum eſſet in cruciatibus, aſpicit Abrahamum procul, & in ejus gremio Lazarum, 24 Et

24 Et, Pater Abrahame (inquit clamans) miſerere mei, & mitte Lazarum, qui ſummo digito ſuo in aqua intincto, mihi linguam refrigeret: crucior enim in hac flamma.

25 At Abrahamus: Nate, inquit, memineris & te tuis bonis in vita tua, & Lazarum malis eſſe defunctum. Nunc & hic in ſolatio, & tu in dolore es.

26 Præterea conſtat omnino inter nos & vos vaſta vorago, ut qui velint hinc ad vos tranſire, non poſſint, neque qui iſtic ſunt, ad nos trajiciant.

27 Tum ille, rogo igitur te, pater, ut eum in mei patris domum mittas,

28 Ut meos fratres (habeo enim quinque) commonefaciat, ne ipſi quoque in hunc cruciatus locum veniant.

29 At Abrahamus: Habent Moſem & vates, inquit ei: eos audiant.

30 Et ille: At verò, pater Abrahame, ſi quis à mortuis ad eos fuerit profectus, corrigent ſe.

31 Si Moſem (inquit ille) & vates nôn audiunt, ne ſi quidem quiſpiam ex mortuis reſurgat, obtemperabunt.

Dominicus ſecundus poſt Trinitatem.

Evangelium S. Luc. 14. 16.

16 HOmo quidam fecit magnam cœnam, multoſque invitavit.

17 Et hora cœnæ ſervum ſuum miſit, qui invitatos venire juberet: jam enim parata eſſe omnia.

18 At illi omnes ad unum ſe excuſare. Primus ſic ei dixit: Fundum emi, & eum viſere neceſſe habeo, rogo te, habe me excuſatum.

19 Alter item dixit: Juga boum emi quinque, & ea expertum eo: rogo te, habe me excuſatum.

20 Item alius: Uxorem duxi, inquit, ideoque ire non poſſum.

21 Hæc ſervus domino ſuo renunciatum ivit. Tum iratus paterfamilias, dixit ſervo ſuo, Egredere è veſtigio in urbis areas atque vicos: & pauperes, mutiloſque, & claudos, & cæcos huc introducito.

22 Deinde ſervus, Domine, inquit, factum eſt ut imperaſti: ſed ſupereſt locus.

23 Tum dominus: Proficiſcere in vias, inquit, & in ſepta, & intrare coge, ut domus mea compleatur.

24 Nam illud ſcitote, neminem hominum illorum invitatorum eſſe meam cœnam guſtaturum.

Dominicus tertius poſt Trinitatem.

Evangelium S. Luc. 15. 1.

1 FRequentabant aurem eum omnes publicani & improbi, ejus audiendi gratia.

2 Et fremebant Phariſæi atque Scribæ, dicentes eum improbos admittere, cumque eis cibum capere,

3 Atque ille eis hujuſmodi ſimilitudinem in hæc verba dixit:

4 Quis homo veſtrum eſt, qui ſi centum habeat oves, et earum unam perdiderit, non relinquat in ſaltu nonaginta novem, et ad perditam vadat, donec eam inveniat?

5 Quam inventam ſuis imponit humeris, gaudens.

6 Domumque profectus, convocatos ſuos amicos & vicinos admonet, ut ſibi congratulentur, qui ſuam ovem perditam invenerit.

7 Scitote eodem modo majorem fore in cœlo lætitiam ab unum ſontem qui redeat ad frugem, quam ab nonaginta novem

vem inſontes, qui vitæ correctione non egeant.

8 Aut quæ mulier eſt, quæ ſi drachmas habeat decem, & unam drachmam amittat, non lucernam accendat, domumque verrat, & diligenter conquirat donec inveniat?

9 Ac ea inventa, convocat amicas & vicinas, eaſque ut ſibi congratulentur monet: ſeſe enim quam perdiderat inveniſſe drachmam.

10 Eodem modo ſcitote apud divinos Angelos lætitiam fieri ob unum ſontem, qui ad frugem redeat.

Dominicus quartus poſt Trinitatem.

Evangelium S. Luc. 6. 36.

36 ESte miſericordes, ut veſter etiam pater eſt miſericors.

37 Ne judicate, & non judicabimini: ne damnate, & non damnabimini. Remittite, & vobis remittetur:

38 Donate, & vobis donabitur: vobis menſura bona, conferta, concuſſa, & ſuperfluens in ſinum donabitur: eâdem enim menſura qua metiemini, remetietur vobis,

39 Dicebat autem eis ſimilitudinem: Poteſtne cæcus cæcum ducere? nonne ambo in foveam cadent?

40 Non eſt diſcipulus ſupra magiſtrum ſuum: quin præclarè cum quoque agitur, ſi eadem conditione eſt qua ejus magiſter.

41 Quid autem cernis feſtucam in tui fratris oculo, & trabem in tuo ipſius oculo non animadvertis?

42 Aut quî potes dicere fratri tuo: Frater, ſine ut extraham feſtucam quæ eſt in oculo tuo: ipſe trabem, quæ in oculo

lo tuo eſt, non cernens? tum demum cernes ut fe-
Hiſtrio, extrahe prius ſtucam extrahas, quæ
trabem ex oculo tuo, eſt in tui fratris oculo.

Dominicus quintus poſt Trinitatem.

Evangelium S. Luc. 5. 1.

1 CUM hominum turba divini ſermonis audiendi gratia ei incumberet, ad Geneſarethicum lacum aſtanti,

2 Conſpicatus duo navigia ad lacum ſtantia (de quibus degreſſi piſcatores retia lavabant) conſcendit navigiorum alterum, quod Simonis erat:

3 Eumque monuit ut paulum à terra ſummoveret, reſeditque,& hominum turbam ex navigio docere cœpit.

4 Deinde facto loquendi fine, Simoni juſſit ut in altum ſubduceret, utque ſua retia laxarent ad prædam.

5 Cui Simon reſpondit: Præceptor, tametſi totam noctem laborantes nihil cepimus, tamen ad tuum dictum laxabo rete.

6 Atque eo facto, tantam piſcium multitudinem concluſerunt, ut diſrumperetur eorem rete.

7 Itaque ſociis innuerunt, qui in altero erant navigio, ut ſe adjutum venirent. Qui ubi venerunt, utramque navem adeò repleverunt, ut eæ ſummergerentur.

8 Eo viſo, Simon Petrus ad ejus genua ſe abjecit, & Diſcede à me, inquit, nam ego nocens homo ſum, Domine.

9 Erat enim ſtupore correptus tum ipſe tum omnes ejus comites, ob piſcium quam ceperant prædam. Similiter & Jacobus ac Johannes, Zebedæi

Zebedæi filli, qui erant Simoni ſocii.

10 At Jeſus Simoni dixit: Ne metue, deinceps homines capies.

11 Deinde illi deductis ad terram navibus, eum, relictis omnibus, ſecuti ſunt.

Dominicus ſextus poſt Trinitatem.

Evangelium S. Matth. 5. 20.

20 HOC vobis dico, niſi juſtitia Scribis & Phariſæis excellueritis, non eſtis in cœleſte regnum ingreſſuri.

21 Audiviſtis antiquis eſſe dictum. Ne occidito: quòd qui occiderit, eum teneri judicio.

22 Ego verò dico vobis: Quiſquis immeritò fratri ſuo iraſcitur, tenebitur judicio: & qui fratrem ſuum Balatronem vocaverit, tenebitur conſeſſu: & qui Fatuum vocaverit, tenebitur ignis gehenna.

23 Itaque ſi oblaturus tuum munus ad aram, ibi recordatus fueris tuum fratrem habere quod de te queratur,

24 Relinque illic tuum munus ad aram, & prius i, reconciliare tuo fratri, atque ita demum i oblatum munus tuum.

25 Compone cum adverſario tuo mature, dum es in via cum eo, ne te tradat adverſarius judici, & judex miniſtro, atque ita in cuſtodiam deris.

26 Profectò (inquam ego tibi) non exibis inde, quin ultimum ſolveris quadrantem.

Dominicus

Dominicus ſeptimus poſt Trinitatem.

Evangelium S. Marc. 8. 1.

1 PER eos dies erat permagna hominum multitudo, nec habebant quod comeſſent, & Jeſus advocatis ſuis diſcipulis, inquit.

2 Miſeret me hujus multitudinis: ſiquidem jam tres dies me comitantur, nec habent quod comedant.

3 Quòd ſi eos domum jejunos dimiſero, defetiſcentur in via: nam eorum nonnulli procul venerunt.

4 Et diſcipuli ejus ſic ei reſponderunt: Unde poſſit eos quiſquam panibus hic in ſolitudine ſatiare?

5 At ille eos interrogavit: Quot habetis panes? Septem, inquiunt.

6 Tum ille juſſit multitudinem humi diſcumbere: ſumptoſque ſeptem panes, actis gratiis fregit, ſuiſque tradidit diſcipulis, ut apponerent: quos illi appoſuerunt multitudini.

7 Cumque paucos haberent piſciculos, ille actis laudibus, juſſit eos quoque apponi.

8 Illi verò epulati ſunt ad ſatietatem, ſuntque ſublatæ reliquorum fragmentorum ſportæ ſeptem.

9 Erant autem qui comederunt, circiter quatuor millia.

Dominicus

Dominicus octavus poſt Trinitatem.

Evangelium S. Matth. 7. 15.

15 CAvete falſos vates, qui quidem veniunt ad vos in veſtimentis ovium, cum intus ſint rapaces lupi.

16 Eos ex ſuis fructibus cognoſcetis. Scilicet colligitur ex ſpinis uva? aut ex tribulis ficus?

17 Ita omnis arbor bona, fructus bonos edit: tetra autem arbor fructus malos edit.

18 Non poteſt arbor bona fructus ferre malos: nec arbor tetra fructus ferre bonos.

19 Omnis arbor bonum fructum non ferens, exciditur, & in ignem conjicitur.

20 Igitur ex ſuis illos fructibus cognoſcetis.

21 Non quiſquis mihi dicet, Domine, Domine, intrabit in cæleſte regnum, ſed qui fecerit quod vult Pater meus, qui eſt in cœlis.

Dominicus nonus poſt Trinitatem.

Evangelium S. Luc. 16. 1.

1 DIxit Jeſus ſuis diſcipulis: Homo quidam dives diſpenſatorem habebat, qui apud eum, tanquam qui ejus bona dilapidaret, delatus eſt.

2 Et ille vocatum eum ſic allocutus eſt: Quid eſt, quod audio de te? Redde tuæ diſpenſationis rationem: nec enim tibi licebit amplius diſpenſatorem eſſe.

3 Tum

3 Tum diſpenſator ſic ſecum cogitare: Quid agam, quum meus herus a me diſpenſationem auferat? Fodere non valeo, mendicare erubeſco.

4 Scio quid agam, ut quum abdicatus diſpenſatione fuero, ſint qui me in ſuas domos accipiant.

5 Igitur advocatis ſingulis heri ſui debitoribus, dixit primo, quantum debes hero meo?

6 Centum batos olei, inquit. Et ille: accipe tuum ſcriptum, inquit ei, & ſede continuo, ac ſcribe quinquaginta.

7 Deinde alteri dixit: Tu vero quantum debes? Centum frumenti coros. Accipe tuum ſcriptum, inquit, & ſcribe octoginta.

8 Itaque laudavit herus diſpenſatorem iniquum, quod prudenter feciſſet. Nam hujus ſeculi homines ſunt in ſuo genere prudentiores, quam homines lucis.

9 Et ego hoc vobis dico: facite vobis amicos ex falſis opibus, ut quum defuncti fueritis, admittant vos in æterna domicilia.

Dominicus decimus poſt Trinitatem.

Evangelium S. Luc. 19. 41.

41 UT propius acceſſit, viſa urbe deploravit eam, dicens:

42 O ſi ſcires tu, & quidem hac ipſa tua die, quæ tibi ſaluti forent: ſed nunc tuos latent oculos.

43 Venient enim tibi dies, cùm te tui hoſtes vallo circumdabunt, & circumſidebunt, & prement undique,

44 Teque & tuos in te natos complanabunt, nec in te lapidem lapidi impoſitum relinquent: quoniam tempus, quo tui habita

habita cura fuerit, non noveris:

45 Deinde in fanum ingreſſus, cœpit vendentes in eo & ementes ejicere, dicens eis:

46 Scriptum eſt: Mea domus, ſupplicationis domus eſt: at vos ex ea latronum ſpeluncam feciſtis.

47 Docebat autem quotidie in fano.

Dominicus undecimus poſt Trinitatem.

Evangelium S. Luc. 18. 9.

9 DIxit Jeſus ad quoſdam, qui ſibi ſe juſtos eſſe perſuaſerant, alioſque contemnebant, hoc exemplum.

10 Homines duo in templum aſcenderunt orandi gratiâ, alter Phariſæus, alter Publicanus.

11 Ibi Phariſæus hæc apud ſe precabatur: Deus, ago tibi gratias, quod non ſum quales reliqui hominum, rapaces, injuſti, adulteri: aut etiam qualis hic publicanus.

12 Jejuno bis intra ſingula Sabbata: decumas do omnium quæ poſſideo.

13 At Publicanus procul abſiſtens, ne oculos quidem in cœlum attollere audebat, ſed ſibi pectus tundebat dicens: Deus propitius eſto mihi ſonti.

14 Scitote, hunc approbatum deſcendiſſe domum ſuam: illum non item. Nam quiſquis ſeipſum extulerit, deprimetur: & qui ſe depreſſerit, extolletur.

Dominicus duodecimus poſt Trinitatem.

Evangelium S. Marc. 7. 31.

31 RUrſum Jeſus profectus ex Tyriis, Sidoniiſque finibus, venit ad Galilææ lacum, per medios fines Decapolis.

32 Eique adductus eſt ſurdus tardiloquus, cui ut manum imponeret, rogatus eſt.

33 Atque ille eo ſeorſum extra turbam ſeducto, immiſit ſuos digitos in ejus aures, ſpuitque, & ejus linguam tetigit.

34 Et in cœlum intuens, ingemuit, eique dixit Ephata: hoc eſt, aperitor.

35 Ac protinus illius & aures apertæ, & ſolutum linguæ vinculum eſt, ita ut recte loqueretur.

36 Præcepit autem eis, ut id nemini dicerent. Sed quo magis eis præcipiebat, eo magis prædicabant,

37 Et majorem in modum oſtupeſcebant, dicentes eum omnia recte feciſſe, & ut ſurdi audirent, & ut muti loquerentur, efficere.

Dominicus decimus tertius poſt Trinitatem.

Evangelium S. Luc. 10. 23.

23 FElices oculi qui aſpiciunt quæ vos aſpicitis.

24 Scitote enim multos vates atque reges voluiſſe videre quæ vos aſpicitis, neque

neque vidiſſe: & audire quæ auditis, nec audiviſſe.

25 Hic ſurrexit quidam legiſperitus, qui eum hujuſmodi verbis tentavit: Magiſter, quid faciendo ſempiternam vitam conſequar?

26 Cui ille: In lege quid ſcriptum eſt? inquit: quomodo legis?

27 Et ille reſpondens: Dominum Deum tuum, inquit, toto corde, toto animo, totis viribus, totaque mente amato: itemque proximum tuum perinde ac teipſum.

28 Rectè reſpondiſti, inquit ei: id facito, & vives.

29 At ille ſeipſum commendare volens, dixit Jeſu: Ecquis eſt meus proximus?

30 Tum Jeſus ita ſubjecit: Homo quidam Hieroſolyma ad Hierichuntem deſcendens, in latrones incidit, qui eum deſpoliarunt, inflictiſque vulneribus diſceſſerunt, eo ſeminece relicto.

31 Forte fortunà ſacerdos quidam, qui deſcendebat per eam viam, illum ut vidit, præteriit.

32 Similiter & Levita ad eum locum delatus, ubi venit, viditque, præteriit.

33 Samaritanus verò quidam iter faciens, venit ad eum: eoque viſo, miſertus acceſſit.

34 Et ejus vulnera oleo vinoque perfuſa obligavit, & eum jumento ſuo impoſitum duxit in diverſorium, ejuſque curam egit.

35 Et poſtridie digreſſurus, deprompſit duos denarios, & cauponi dedit, eique mandavit ut ejus curam haberet: ſeſe quicquid ille inſuper inſumpſiſſet, ei in ſuo reditu eſſe ſolucurum.

36 Quis igitur horum trium tibi videtur proximus illius fuiſſe, qui in latrones inciderat?

37 Et ille: Qui ei miſericordiam tribuit, inquit. Tum Jeſus, i, inquit, & tu facito ſimiliter.

Dominicus

Dominicus decimus quartus poſt Trinitatem.

Evangelium S. Luc. 17. 11.

11 CUM autem Hieroſolyman contenderet, & per Samariam Galilæamque vaderet,

12 Ei in quendam vicum ingredienti occurrerunt decem homines leproſi, qui proculſteterunt,

13 Et ſublata voce dixerunt: Jeſu præceptor, miſerere noſtri.

14 Quibus ille viſis: Ite, inquit, oſtenſum vos ſacerdotibus. Atque illi inter abeundum purgati ſunt.

15 Unus autem eorum ſe ſanatum eſſe videns, rediit, Deum magna voce collaudans:

16 Et ad illius pedes pronus accidit, ei gratias agens. Erat autem is Samaritanus.

17 At Jeſus ſic locutus eſt: Nonne decem purgati ſunt? ubi verò ſunt novem?

18 Nullumne repertum eſſe, qui ſit ad gloriam Deo tribuendam reverſus, niſi hunc alienigenam?

19 Surge, inquit, abi: tua te fides ſervavit.

Dominicus decimus quintus poſt Trinitatem.

Evangelium S. Math. 6. 24.

24 NEmo poteſt duobus ſervire dominis, aut enim hunc oderit, illum amabit: aut hunc

hunc tuebitur, illum contemnet. Non poteſtis Deo ſervire & opibus.

25 Hanc ob rem (inquam ego vobis) ne eſte de vita veſtra ſoliciti, quid eſuri, bibiturive: neque de corpore, quid veſtituri ſitis. Quaſi verò non & vita pluris ſit, quàm alimonia, & corpus, quàm veſtitus.

26 Aſpicite volucres aereas, ut neque ſerant, neque metant, nec in cellas congerant, tamen veſter cœleſtis pater eas alit. Quaſi verò non vos multò ſitis eis præſtantiores?

27 Quis autem veſtrum ſua ſolicitudine poteſt unum cubitum addere ſuæ ſtaturæ?

28 Item de veſtitu quid ſolicitamini? Diſcite ut terreſtria creſcant lilia, neque laborando, neque nendo.

29 Atqui hoc vobis dico, ne Solomonem quidam cum omni ſplendore ſuo ita veſtitum fuiſſe, ut horum quodlibet.

30 Quòd ſi terreſtrem herbam (quæ hodie eſt, & cras in clibanum conjicitur) Deus ſic veſtit, nonne multò magis vos, ô parum fidentes?

31 Ne eſte igitur ſoliciti, dicentes: Quid edemus? aut quid bibemus, aut quid induemus?

32 Iſta enim omnia requirunt extranei. Scit enim veſter cœleſtis pater, vos iſtis omnibus egere.

33 Sed quærite primum regnum, juſtitiamque Dei, & iſta omnia vobis addentur.

34 Ne eſte igitur in craſtinum ſoliciti: nam craſtinus dies ſua curabit: ſatis eſt ſuum cuique diei malum.

Dominicus

Dominicus decimus ſextus poſt Trinitatem.
Evangelium S. Luc. 7. 11.

11 ACcidit poſtride ut proficiſceretur Jeſus in oppidum nomine Naim, comitantibus eum frequentibus ejus diſcipulis, & ingenti hominum turba.

12 Atque ut oppidi portæ appropinquavit, ecce efferebatur mortuus, unicus matri filius, eique viduæ, comitante eam frequente oppidanorum turba.

13 Ea viſa, miſeratus eam Dominus, dixit ei: Ne plora.

14 Deinde in feretrum acceſſit, & id tetigit, cumque reſtitiſſent qui portabant, dixit: Adoleſcens, inquam tibi, ſurge.

15 Tum mortuus ſedit, loquique cœpit, atque ille eum matri ſuæ tradidit.

16 Inde omnes metu correpti, Deum collaudare, dicentes magnum apud ipſos ortum eſſe vatem, Deumque ſuorum curam habere.

17 Atque is ſermo de eo totam Judæam finitimamque regionem pervaſit.

Dominicus decimus ſeptimus poſt Trinitatem.
Evangelium S. Luc. 14. 1.

1 CUm autem in domum veniſſet cujuſdam Phariſæorum primarii Sabbato ad capiendum cibum:

2 Et

2 Et illi eum obſervarent, adeſſetque tum homo quidam hydropicus ante eum;

3 Jeſus Legiſperitos & Phariſæos alloquens, quæſivit, an Sabbato curare fas eſſet.

4 Atque illis tacentibus, Jeſus illum prehendit ſanavitque & dimiſit:

5 Illoſque ſic affatus eſt: Quis veſtrùm eſt, qui ſi ejus aſinus aut bos in puteum cadat, non eum protinus extrahat die Sabbati?

6 Ad hæc illi ei contra reſpondere non potuerunt:

7 Dixit item invitatis exemplum (animadvertens ut prima accubandi loca deligerent) eos ſic alloquens.

8 Si fueris ab aliquo vocatus ad nuptias, noli accubare primo loco, ne ſi quis honoratior te ſit ab eo invitatus;

9 Veniat is qui & te & illum vocavit, tibique ut illi locum des, jubeat, atque ita ſit tibi ultimus locus cum pudore occupandus.

10 Sed cum fueris invitatus, i accubitum ultimo loco, ut cum venerit, qui te invitaverit, dicat tibi: Amice, aſcende ſuperius, id quod tibi erit apud eos qui tecum accumbent, glorioſum.

11 Nam quiſquis ſeipſum evexerit, deprimetur, & qui ſe depreſſerit, evehetur.

Dominicus decimus octavus poſt Trinitatem.

Evangelium S. Matt. 22. 34.

34 PHariſæi audientes ab eo confutatos Sadducæos, coiverunt eodem:

35 Eumque quidam eorum, legiſperitus, tentandi gratia ſic interrogavit:

36 Magiſter

36 Magiſter quodnam præceptum eſt in lege maximum? Cui Jeſus:

37 Dominum Deum tuum toto corde, toto animo, tota mente amato:

38 Hoc eſt primum & maximum præceptum. Alterum autem eſt huic ſimile:

39 Alterum ut teipſum amato.

40 Ab his duobus præceptis tota lex vateſque pendent.

41 Congregatis autem Phariſæis, interrogavit eos Jeſus in hunc modum:

42 Quid cenſetis de Chriſto? cujus progna-tum fore? Davidis, inquiunt ei.

43 Et ille: qui fit ergo (inquit eis) ut eum David afflatu divino Dominum vocet, ita dicens?

44 Ait Dominus Domino meo, ſede ad meam dextram, donec tuos hoſtes effecero ſcabellum pedum tuorum.

45 Quòd ſi eum David Dominum vocat, qui fit ut ſit ejus prognatus?

46 Itaque nemo ei quicquam reſpondere potuit, nec eum ab illo die quiſquam deinceps interrogare auſus eſt.

Dominicus decimus nonus poſt Trinitatem.

Evangelium S. Matt. 9. 1.

1 JEſus igitur navem ingreſſus trajecit, & in oppidum ſuum venit.

2 Tum ei allatus eſt jacens in lecto ſideratus. Et Jeſus, videns illorum fidem, dixit ſiderato: Confide, nate, remittuntur tibi peccata tua.

3 Hìc Scribarum quidam ſecum cogitare, eum impiè loqui.

4 Quorum cogitationes videns Jeſus, ita dixit:

Cur

Cur vos pravè cogitatis cum veſtris animis?

5 Utrum enim facilius eſt dicere: Remittuntur tibi peccata: an dicere: Surge & ambula?

6 Atque ut ſciatis poteſtatem habere filium hominis in terris peccata condonandi: Surge (inquit tum ſiderato) tolle tuum lectum, & abi domum tuam.

7 Atque ille ſurrexit, domumque ſuam diſceſſit.

8 Id quod videns hominum turba mirata, Deum collaudavit, qui tantam hominibus poteſtatem dediſſet.

Dominicus vigeſimus poſt Trinitatem.

Evangelium S. Matth. 22. 1.

1 JEſus eos iterum his verbis per ſimilitudines allocutus eſt.

2 In regno cœleſti ſimiliter accidit, atque in rege quodam qui filii ſui nuptias facturus,

3 Dimiſit ſervos ſuos, qui invitatos ad nuptias vocarent: ſed illi noluerunt venire.

4 Itaque alios item ſervos miſit, dicens: Dicite invitatis, me meum paraſſe prandium: meos juvencos & altilia eſſe mactata, & omnia parata, veniant ad nuptias.

5 At illi neglexerunt, & diſceſſerunt: alius in ſuum prædium, alius ad mercaturam ſuam.

6 Cæteri comprehenſos ejus ſervos cum ignominia peremerunt.

7 Quo audito iratus rex, miſſis eo ſuis copiis, homicidas illos perdidit, eorumque urbem cremavit.

8 Deinde ſuis ſervis ita dixit: Nuptiæ quidem paratæ ſunt: ſed invitati non erant digni.

9 Quamobrem, abite in trivia, & quoſcunque inveneritis, vocate ad nuptias.

10 Ita profecti in vias illi ſervi, congregarunt quotquot invenerunt, tum malos, tum bonos, ita ut complerentur nuptiæ convivis.

11 Ingreſſus autem rex ad convivas ſpectandos, animadvertit ibi qendam non nuptiali veſtitu indutum.

12 Et, Amice, inquit ei, qui ſit, ut huc intraveris ſine veſtimento nuptiali? Cumque illi obmutuiſſet,

13 Iuſſit rex famulis, ut eum pedibus manibusque conſtrictum, in penitſſimas compingerent tenebras, ubi futurus eſſet ploratus ſtridorque dentium.

14 Multi enim ſunt vocati, ſed pauci electi.

Dominicus Vigeſimus primus poſt Trinitatem.

Evangelium S. Johan 4. 46.

46 ERat quidam regius, cujus filius ægrotabat Capharnai.

47 Is audiens Jeſum ex Judæa venire in Galilæam, eum adiit, rogavitque ut deſcenderet, ſuumque filium ſanaret: nam jamjam moriturus erat.

48 Et Jeſus: niſi oſtenta & miracula videritis, inquit ei, non ſitis crediturí.

49 At regius: Domine, inquit, deſcende priuſquam moriatur puer meus.

50 Et Jeſus: Abi, inquit, vivit tuus filius. Hic Jeſu verbis auditis credidit homo, & diſceſſit.

51 Jam verò eo deſcendente, ei obviam facti ejus ſervi, nunciarunt ejus puerum vivere,

52 Eique ſciſcitanti qua hora melius habuiſſet, dixerunt: pridie hora ſeptima liberatum fuiſſe febre.

53 Cognovit itaque pater eam ipſam horam eſſe, qua ei dixerat Jeſus, ejus filium vivere, credidit que tum ipſe, tum ejus univerſa domus.

54 Hoc item alterum oſtentum edidit Jeſus, cùm ex Judæa veniſſet in Galilæam.

Dominicus vigeſimus ſecundus poſt Trinitatem.

Evangelium S. Matth. 18. 21.

21 AGgreſſus eum Petrus: Domine, inquit, quoties peccanti in me fratri meoignoſcere debeo; ad ſeptiẽſne?

22 Cui Jeſus: non dicam tibi ad ſepties, ſed ad ſeptuagies ſepties.

23 Itaque ſimiliter accidit in regno cœleſti, ac in homine rege, qui voluit rationes conferre cum ſuis ſervis.

24 Cùm cœpiſſet autem conferre, adductus eſt ei quidam decies mille talentorum debitor.

25 Qui cum ſolvendo non eſſet, juſſit eum dominus ejus, uxoremque & liberos & omnes ejus facultates vendi, atque ita ſolvi.

26 Sed ſervus procubuit, & ei præbens honorem dixit: Domine, expecta me diutius, & omnia tibi ſolvam.

27 Ita illius ſervi miſertus domus, eum dimiſit, eique debitum condonavit.

28 At ſervus ille digreſſus, quendam nactus conſervorum ſuorum, qui debebat ei centum denarios, comprehendit, & ei collum obtorquet: Solve, mihi, inquit, quod debes.

29 Cumque ejus conſervus procubuiſſet, & eum

eum oraret, ut ſe diutius expectaret, ſeſe ei omnia ſoluturum,

30 Noluit, ſed eum in cuſtodiam datum ivit, donec ſolviſſet debitum.

31 Quam rem videntes ejus conſervi, ægerrimè tulerunt, dominoque ſuo rem omnem declaratum iverunt.

32 Tunc eum dominus ejus accerſitum ſic alloquitur: Serve nequam, ego tibi totum nomen illud, rogatus à te, condonavi:

33 Nonne debebas tu viciſſim tui conſervi miſereri, ut & ego tui miſertus eram?

34 Ita iratus ejus dominus, tradidit eum tortoribus donec ſolviſſet, quicquid ſibi debebatur,

35 Sic meus quoque cœleſtis pater vobis facier, niſi alii aliis ex animo delicta condonaveritis.

Dominicus vigeſimus tertius poſt Trinitatem.

Evangelium S. Matth. 22. 15.

15 TUnc Phariſæi conſilium captum iverunt, de eo in verbis illaqueando,

16 Eique diſcipulos ſuos cum Herodianis miſerunt, qui dicerent: Magiſter, ſcimus te veracem eſſe, divinamque vitæ viam verè docere, neque quenquam curare, quippe qui non ſpectes hominum perſonam.

17 Dic ergo nobis quid cenſeas, liceàtne pendere tributum Caſari, nècne?

18 At Jeſus cognita eorum malitia, dixit: Quid me tentatis, ſimulatores?

19 Oſtendite mihi nummum tributarium. Illi ei denarium attulerunt.

20 Et ille: Cujus eſt imago hæc, inquit eis, & inſcriptio?

21 Cui

21 Cui illi, Cæſaris, inquiunt. Tunc ille, Solvite igitur (inquit eis) quæ ſunt Cæſaris Cæſari, & quæ Dei Deo.

22 Hoc audito admirati illi, eo relicto diſceſſerunt.

Dominicus vigeſimus quartus poſt Trinitatem.

Evangelium S. Matth. 9. 18.

11 HÆc eo illis loquente, venit quidam de magiſtratu, qui ei honore præſtito, ita dixit: Filia mea modò obiit: ſed veni ei impoſitum manum tuam, & reviviſcet.

19 Tum Jeſus ſurrexit, & eum ſecutus eſt una cum ſuis diſcipulis.

20 Hic quædam mulier, quæ ſangunis profluvio duodecimum annum laborabat, eum aggreſſa à tergo, ejus togæ oram tetigit.

21 Sic enim ſecum ipſa cogitabat: Si vel ejus togam tetigero, ſalva ſum.

22 Jeſus autem converſus, ea viſa dixit: Confide filia, tua te fiducia ſervavit. Itaque ſanata eſt mulier eadem illa hora.

23 Ut venit autem Jeſus in ædes illius, qui magiſtratum gerebat, viditque tibicines, & turbam tumultuantem,

24 Dixit eis: Diſcedite, non enim mortua eſt puella, ſed dormit. Illi verò eum deridere.

25 Deinde ejecta turba, prehendit puellæ manum, atque illa ſurrexit.

26 Emanavitque ejus rei fama in totam illam regionem.

Dominicus

Dominicus vigeſimus quintus poſt Trinitatem.

Evangelium S. Johan. 6. 5.

5 SUblatis oculis Jeſus, videns ingentem hominum multitudinem ad ſe venire, dicit Philippo: Unde panes emenus, quos hi comedant?

6 Id autem dicebat, ejus tentandi gratia: ſciebat enim ipſe quid facturus eſſet.

7 Cui Philippus ita reſpondit: Ducentorum denariorum panes non ſatis ſint eis, ut eorum quiſque paululum quid accipiat.

8 Tum unus ex ejus diſcipulis, Andreas Simonis Petri frater, ſic eum alloquitur:

9 Eſt hic quidam puer, qui habet quinque panes hordeaceos, & duos piſces: ſed hæc quantula ſunt ad tam multos?

10 Et Jeſus: facite, inquit, ut homines diſcumbant. Erat autem in eo loco multum graminis. Igitur diſcubuere viri, numero circiter quinquies mille.

11 Et Jeſus ſumptos panes, actis gratiis, diſtribuit diſcipulis, diſcipuli portò diſcumbentibus, itidemque ex piſcibus quantum voluerunt.

12 Atque illis expletis, juſſit diſcipulis ſuis, ut ſuperantia fruſtra colligerent, ne quid periret.

13 Itáque collegerunt, & duodecim caniſtra ex quinque bordeaceis panibus replevere fruſtis, quæ convivis ſuperfuerant.

14 Igitur homines videntes quod oſtentum edidiſſet Jeſus, dicebant eum verè vatem illum eſſe, qui in orbem venturus eſſet.

Tria

Tria quæ ſequuntur Capita, Scholæ cujuſdam claſſis, ubi ediſcuntur, gratiâ viſum eſt attexere.

S. Matth. CAPUT V.

1 VIdens autem tantam hominum multitudinem, conſcendit in montem. Cumque ſediſſet, adierunt eum ejus diſcipuli,

2 Et ille eos hujuſmodi oratione docere aggreſſus eſt.

3 Beati pauperes animo: nam eorum eſt cœleſte regnum.

4 Beati qui lugent: nam ii conſolandi ſunt.

5 Beati mites: nam ii terram poſſidebunt.

6 Beati qui eſuriunt ſitiuntque juſtitiam: nam ii ſaturabuntur.

7 Beati miſericordes: nam eis tribuetur miſericordia.

8 Beati mente puri: nam ii Deum videbunt.

9 Beati pacifici: nam ii Dei filii vocabuntur.

10 Beati qui juſtitiæ cauſa infeſtantur: nam eorum eſt cœleſte regnum.

11 Beati eſtis, quandocunque vobis conviciabuntur homines, & vos inſectabuntur, & in vos omnia maledicta conjicient, mentientes propter me.

12 Gaudete & lætamini: nam multa vobis in cœlo merces eſt: ſic enim inſectati ſunt vates majores veſtros.

13 Vos eſtis ſal terræ. Quod ſi ſal infatuatum fuerit, quo ſalietur? ad nullam rem jam idoneum eſt, niſi ut foras projiciatur, & ab hominibus conculcetur.

14 Vos eſtis lux mundi. Non poteſt urbs latere in monte ſita:

15 Nec accenditur lucerna

cerna ut ſub modio, ſed ut in candelabro ponatur: atque ita omnibus qui domi ſunt illuceat.

16 Sic luceat veſtra lux apud homines, ut veſtra rectè facta videntes, collaudent veſtrum patrem, qui eſt in cœlis.

17 Ne putate veniſſe me, ut legem aut vates abrogem. Non ut abrogem veni, ſed ut perficiam.

18 Hoc enim vobis confirmo, citius peritu-rum cœlum atque terram, quàm ut unum iota aut unus apex pereat ex lege, quin fiant omnia.

19 Igitur qui contra vel minimum horum præceptorum fecerit, licet ita doceat homines, tamen minimus numerabitur in regno cœleſti. Qui verò & præſtiterit & docuerit, is magnus numerabitur in regno cœleſti.

20 Hoc enim vobis dico, niſi juſtitia Scribis & Phariſæis excellueritis, non eſtis in cœleſte regnum ingreſſuri.

21 Audiviſtis antiquis eſſe dictum: ne occidito: quòd qui occiderit, eum teneri judicio.

22 Ego verò dico vobis: Quiſquis immeritò fratri ſuo iraſcitur, tenebitur judicio: & qui fratrem ſuum balatrouem vocaverit, tenebitur confeſſu: & qui fatuum vocaverit, tenebitur ignis gehenna.

23 Itaque ſi oblaturus tuum munus ad aram, ibi recordatus fueris tuum fratrem habere quod de te queratur,

24 Relinque illic tuum munus ad aram, & prius i, reconciliare tuo fratri. Atque ita demum i oblatum munus tuum.

25 Compone cum adverſario tuo maturè, dum es in via cum eo, ne te tradat adverſarius judici, & judex miniſtro, atque ita in cuſtodiam deris,

26 Profectò (inquam ego tibi) non exibis inde, quin ultimum ſolveris quadrantem.

27 Audiviſtis antiquis eſſe dictum: Ne adulterato. 28 Ego

28 Ego verò vobis dico, quiſquis fœminam ſic aſpicit, ut eam concupiſcat, jam eam animo adulteravit.

29 Quod ſi tibi vel oculus tuus dexter officit, erue eum, & abjice. Præſtat enim tibi, unum membrorum tuorum perdi, quam totum corpus tuum in gehennam dejici.

30 Et ſi tibi vel dextra tua manus officit, amputa eam, & abjice. Præſtat enim tibi, unum membrorum tuorum perdi, quam totum corpus tuum in gehennam dejici.

31 Dictum eſt item: Qui uxorem ſuam repudiabit, det ei inſtrumentum divortii.

32 Ego verò vobis dico: qui uxorem ſuam repudiat (excepta ſtupri cauſa) in cauſa eſt ut ea adulteret: & qui repudiatam ducit, adulterat.

33 Rurſus audiviſtis dictum veteribus: Ne pejerato, ſed Domino quæ juraveris reddito.

34 At ego vobis dico, omnino non eſſe jurandum: neque per cœlum, quoniam dei ſolium eſt:

35 Neque per terram, quia ejus pedum ſubſellium eſt: neque per Hieroſolyma, quoniam urbs magni regis eſt:

36 Neque per tuum caput juraveris, quoniam non poſſis vel unum crinem album nigrumve facere:

37 Sed eſto ſermo veſter, etiam, etiam: non, non. Quod præter hæc eſt, id á Malo eſt.

38 Audiviſtis ut dictum ſit: Oculum pro oculo, & dentem pro dente.

39 Ego verò vobis dico, non eſſe reſiſtendum injuriæ: quin ſi quis tibi colaphum in dextram malam impegerit, obverte ei etiam alteram:

40 Et ſi quis tecum litigare, & tunicam tuam velit auferre, concede ei etiam togam:

41 Et ſi quis te cogere velit ad unum milliare: comitare eum vel duo.

42 At te petenti dato,

& ſi quis velit à te mutuari, ne recuſato.

43 Audiviſtis dictum: Proximum tuum amato, & inimicum tuum oderis.

44 At ego vobis dico: Amate inimicos veſtros: bene precamini iis qui vobis imprecantur: benefacite veſtris malevolis, & orate pro lædentibus & inſectantibus vos,

45 Ut filii ſitis veſtri patris qui in cœlis eſt, qui ſolem ſuum oriri faciat in malos juxtà ac bonos, & juſtos injuſtoſque compluat.

46 Nam ſi eos demum amatis qui vos amant, quam mercedem habituri eſtis? annon vel publicani idem faciunt?

47 Et ſi veſtros duntaxat fratres ſalutatis, quid egregium facitis? nonne vel publicani ſimiliter faciunt?

48 Eritis igitur perfecti vos, quemadmodum pater veſter qui in cœlis eſt, perfectus eſt.

S. Matth. CAPUT VI.

CAvete ne benignitatem in hominum conſpectu exerceatis, per oſtentationem: alioquin præmium non eſtis habituri apud patrem veſtrum, qui in cœlis eſt.

2 Igitur quandocunque benignè facis, noli præ te tuba clangere, ut ſimulatores faciunt in collegiis atque vicis, ut collaudentur ab hominibus. Hoc vobis confirmo, eos jam habere ſuam mercedem.

3 At te benignè faciente, neſciat tua ſiniſtra quid faciat dextera,

4 Ut ſit tua liberalitas in occulto: & tuus pater, qui occulta videt, tibi palam reddet.

5 Item cùm ſupplicas, ne eſto ſimulatorum ſimilis,

lis, qui quum ſupplicant, amant in collegiis eſſe, & plarearum angiportis, ut ſint hominibus conſpicui. Hoc vobis confirmo, eos habere ſuam mercedem.

6 At tu ſupplicaturus ingredere conclave tuum, & clauſa janua tua, ſupplica tuo patri in occulto: & pater tuus, qui occulta videt, tibi palam reddet.

7 Supplicantes autem ne garrite, ut extranei, qui ſe putant ob loquacitatem ſuam exaudiendos.

8 Ne eſte igitur eorum ſimiles: ſcit enim pater veſter, quibus egeatis, antequam eum rogetis.

9 Sic igitur ſupplicate vos. Pater noſter qui es in cœlis, ſancte colatur Nomen tuum.

10 Veniat regnum tuum. Fiat voluntas tua, ut in cœlo, ſic & in terra.

11 Victum noſtrum alimentarium da nobis hodie.

12 Et remitte nobis debita noſtra, ut & nos remittimus debitoribus noſtris.

13 Neve nos in tentationem inducito, ſed à malo tuere: quoniam tuum eſt regnum & potentia, & gloria, in ſempiternum. *Amen.*

14 Si enim remiſeritis aliis hominibus ſua delicta, remittet & vobis pater veſter cœleſtis.

15 Sin minus remiſeritis aliis ſua delicta, ne pater quidem veſter remittet veſtra delicta.

16 Cùm autem jejunatis, ne eſte tetrici, quales ſimulatores, qui vultus ſuos deformant, ut aliis appareat eos jejunare. Hoc vobis confirmo, eos ſuum abſtuliſſe præmium.

17 At tu jejunans, ungito tibi caput, & vultum lavato,

18 Ne perſpicuum ſit aliis hominibus jejunare te, ſed patri tuo, qui occultus eſt, & pater tuus, qui occulta cernit, tibi palam reddet.

19 Ne congerite vobis opes in terris, ubi & corrumpit tinea ærugoque, & fures perfodiunt ac furantur.

20 Sed

20 Sed vobis opes in cœlo congerite, ubi nec ærugo aut tinea corrumpit, nec fures perfodiunt aut furantur.

21 Nam ubi veſtræ erunt opes, ibidem erit & veſter animus.

22 Lucerna corporis eſt oculus. Quòd ſi erit oculus tuus ſimplex, totum corpus tuum erit lucidum:

23 Sin erit oculus tuus nequam, totum tuum corpus erit tenebroſum. Si igitur quod in te lumen eſt, tenebræ ſunt, quantæ erunt ipſæ tenebræ?

24 Nemo poteſt duobus ſervire dominis, aut enim hunc oderit, illum amabit: aut hunc tuebitur, illum contemnet. Non poteſtis Deo ſervire & opibus.

25 Hanc ob rem (inquam ego vobis) ne eſte de vita veſtra ſoliciti, quid eſuri, bibiturive: neque de corpore, quid veſtituri ſitis. Quaſi verò non & vita pluris ſit, quàm alimonia, & corpus, quàm veſtitus.

26 Aſpicite volucres aereas, ut neque ſerant, neque metant, nec in cellas congerant, tamen veſter cœleſtis pater eas alit. Quaſi verò non vos multò ſitis eis præſtantiores?

27 Quis autem veſtrûm ſua ſolicitudine poteſt unum cubitum addere ſuæ ſtaturæ?

28 Item de veſtitu quid ſolicitamini? Diſcite ut terreſtria creſcant lilia, neque laborando, neque nendo.

29 Atqui hoc vobis dico, ne Solomonem quidem cum omni ſplendore ſuo ita veſtitum fuiſſe, ut horum quodlibet.

30 Quòd ſi terreſtrem herbam (quæ hodie eſt, & cras in clibanum conjicitur) Deus ſic veſtit, nonne multò magis vos, ô parùm fidentes?

31 Ne eſte igitur ſoliciti, dicentes: Quid edemus? aut quid bibemus, aut quid induemus?

32 Iſta enim omnia requirunt extranei. Scit enim veſter cœleſtis pater, vos iſtis omnibus egere.

Sed

33 Sed quærite primùm regnum, juſtitiamque Dei, & iſta omnia vobis addentur.

34 Ne eſte igitur in craſtinum ſoliciti: nam craſtinus dies ſua curabit: ſatis eſtſuum cuique diei malum.

S. Matt. CAPUT VII.

1 NE judicate, & non judicabimini:

2 Nam quo judicio judicabitis, eodem judicabimini: & qua menſura menſi fueritis, eadem vobis remetietur.

3 Quid autem feſtucam cernis in oculo tui fratris, & trabem in oculo tuo non animadvertis?

4 Aut audebis dicere tuo fratri: Sine eximam ex oculo tuo feſtucam, cùm ſit in oculo tuo trabs?

5 Simulator, exime prius ex oculo tuo trabem: & ita demum cernes ad eximendam ex tui fratris oculo feſtucam.

6 Ne date rem ſacram canibus, neve margaritas veſtros porcis apponite: ne hi eos pedibus conculcent, illi verſi lacerent vos.

7 Petite & dabitur vobis: quærite, & invenietis: pulſate, & vobis aperietur.

8 Quiſquis enim petit, obtinet: & quiſquis quærit, invenit: & pulſanti aperitur.

9 Jam quis eſt veſtrûm homo, qui petenti filio ſuo panem, det lapidem?

10 Aut piſcem petenti, anguem det?

11 Quòd ſi vos, qui mali eſtis, tamen ſcitis bona dona dare veſtris liberis: quantò magis pater veſter, qui in cœlis eſt, dabit bona poſcentibus ſe?

12 Quicquid igitur vultis ut vobis faciant alii, idem vos quoque eis facite: nam ea lex eſt atque vates.

13 Intrate per anguſtam

ſtam portam: nam lata eſt porta, & ampla via quæ ducit ad interitum, multique ſunt qui per eam ingrediuntur:

14 Sed anguſta porta, & arcta via eſt, quæ ducit ad vitam, paucique ſunt, qui eam inveniant.

15 Cavete autem falſos vates, qui quidem veniunt ad vos in veſtimentis ovium, cùm intus ſint rapaces lupi.

16 Eos ex ſuis fructibus cognoſcetis. Scilicet colligitur ex ſpinis uva? aut ex tribulis ficus?

17 Ita omnis arbor bona fructus bonos edit: tetra autem arbor fructus malos edit.

18 Non poteſt arbor bona fructus ferre malos: nec arbor tetra fructus ferre bonos.

19 Omnis arbor bonum fructum non ferens, exciditur, & in ignem conjicitur.

20 Igitur ex ſuis illos fructibus cognoſcetis.

21 Non quiſquis mihi dicet, Domine, Domine, intrabit in cœleſte regnum: ſed qui fecerit quod vult pater meus, qui eſt in cœlis.

22 Multi mihi dicent in illa die: Domine, Domine, nonne tuo nomine vaticinati ſumus? Et, tuo nomine dæmonia expulimus? Et, tuo nomine multa prodigiosè fecimus?

43 Quibus ego tum apertè dicam. Nunquam cognovi vos: Faceſſite à me malefici.

24 Igitur quiſquis hæc mea dicta & audit & exequitur, eum ego cum viro prudenti comparo, qui ſuam domum in rupem conſtruit:

25 Quæ domus delapſo imbre, venientibus fluviis, ſpirantibus ventis, & in eam irruentibus, non tamen cadit, quippe fundata in rupe.

26 Quiſquis verò hæc mea dicta audit, nec exquitur, ſimiliter facit, ac ſi quis ſtultus homo ſuam domum in arena conſtruat:

27 Quæ domus, delapſa pluvia, venientibus fluviis, ſpirantibuſque ventis, &

& in eam impingentibus, corruat, & ingentem ruinam det.

28 Poſtquam hanc orationem finivit Jeſus, ſtupebat illa hominum turba ad ejus doctrinam,

29 Quippe cùm doceret eos, ut poteſtate præditus, non ut ſcribæ.

Stultum eſt perituræ parcere chartæ.

PAg. 1. v. 9. In ſupremis) Cœlis ſc. P. 2. v. 31. Fieri) *coming to paſs.* P. 6. v. 39. ſic habitote) *Be aſſur'd of this, as of a certain Truth.* P. 8. v. 19. Qui juſtus eſſet) *Being a kind and merciful Man. Thus* δίκαιος, δικαιοσύνη, & Juſtitia, *are uſed.* P. 12. v. 5. Quod ille eis juſſiſſet) *what he ſhould order 'em.* P. 12. v. 6. Ferebat) *requir'd.* P. 13. v. 9. Miniſtri quidem ſciebant) *as for the Servants they knew.* P. 17. v. 1. In homine patrefamilias) *in the caſe of a certain Houſholder.* P. 18. v. 12. Qui pertulimus) *who have bore to the end.* P. 19. v. 14. Neque fructum preferant) *and bear not their Fruit to Perfection: To Maturity.* P. 23. v. 14. Id quod vulgò mirati ſunt) *A thing (being a thing) which People univerſally wondred at.* V. 17. Ipſe) *of himſelf. without being told.* v. 18. Ut vos dicatis) *For you to ſay. How abſurd is it in you, to ſay?* P. 24. v. 26. Illuc) *into him.* v. 4. Quum quidem) *even when.* P. 25. v. 9. Ad tam multos) ſaturandos ſc. v. 11. Diſcipuli porro) *The Diſciples further. Still on.* V. 14. Illum) *That: By way of Eminence.* P. 26. v. 50. Cum ratione) *with Account. ſo as to take an Account of, and reward thoſe that that honour me, and to paſs a ſevere Sentence upon thoſe that diſhnouor me.* V. 57. Quinquaginta annos nondum habes) peractos ſc. P. 29. v. 37. Ejus cauſam) *his Indictment.* P. 47. v. 1. Verberavit) *order'd him to be ſcourg'd.*

ſcourg'd. P. 48. v. 4. Crimen) *matter of Accuſation*, αἰτίαν. P. 48. v. 11. Ullam in me poteſtatem, niſi id) poteſtatis. ſc. V. 14. Quum quidem) *namely at the time when*. P. 48. v. 15. Non habemus regem niſi Cæſarem) Οὐκ ἔχομεν βασιλέα εἰ μὴ Καίσαρα. P. 48. v. 16. Abduxerunt) *carried away (to Execution)* ἀπήγαγον. P. 52. v. 7. Seorſum in uno loco involutum) *wrapped together in a place by it ſelf*. Χωρὶς ἐνειλιγμένον εἰς ἕνα τόπον. P. 52. V. 10. Ad ſe) *to their reſpective Homes*. πρὸς ἑαυτούς. P. 55. v. 12. Cujus ſuæ non ſunt Oves) *whoſe own (whoſe propriety) the Sheep are not*. ὧν οὐκ εἰσὶ τὰ πρόβατα ἴδια. P. 56. v. 17. Ejus Diſcipulorum nonnulli) ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ. V. 18. Hoc quid eſt quod dicit) *what is the meaning of this, that he ſays?* τοῦτο τί ἐστιν ὃ λέγει. V. 21. Non jam meminit.) *ſhe no longer remembers*. οὐκέτι μνημονεύει. P. 58. v. 25. Apertè]) παῤῥησίᾳ. P. 59. v. 18. Benè habebunt) καλῶς ἔξουσιν. P. 62. v. 5. Alienum non ſequantur, ſed fugiant) *A Stranger will they not follow, but will flee from him*. ἀλλοτρίῳ δὲ μὴ ἀκολουθήσωσιν, ἀλλὰ φεύξονται ἀπ' αὐτοῦ. P. 24. v. 7. Non ſatis ſint) *will not be enough. Sufficient. By Virtue of* eſt ut *underſtood*. οὐκ ἀρκοῦσιν. P. 65. v. 18. Neceſſe habeo) ἔχω ἀνάγκην. P. 68. v. 7. Ut eæ ſummergerentur) *that they were ſinking*.

FINIS.

ιτίαν.
eſtatis.
. v. 15.
σιλέα
way (to
no loco
Χωεὶς
to their
uæ non
re not.
cipulo-
quid eſt
τῦτο
longer
pertè])
ξυσιν.
Stran-
ίῳ ἃ μὴ
4. v. 7.
irtue of
habeo)
r) that